

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: **Wasserstrom Sándor - Leitner Zoltán**
Felelős szerkesztő:

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön: Hírközlési díj és vállalatoknak 900,
magánosoknak: egész évre 300, félévre 160,
negyedévre 85 lei. Külföldön: 120-80, 45, 25 ch,
180, 95, 50 dinár. 25-15 Pengő. 10-6 Dollár.

GÖMBÖS

„hiperdimenzionált” zsidói

Gombös Gyula miniszterelnök a napokban a budapesti parlamentben beszédet tartott. Azzal kapcsolatban, hogy Ruppert Részó képviselő a felekezeti béke érdekében egy igen értékes és okos beszédet mondott. Nyíltan kimondotta, hogy a felekezeti gyűlölködés újra felütötte fejét és hosszasan beszélt azokról a plakátokról, amelyek arra hívják fel a közönséget, hogy ne vásároljon zsidóknál. A kormány pedig türi, hogy ezek a plakátok viruljanak a házakon, a kormány türi a láziú röpiratok terjesztését. A pénzügyminiszter legutóbb kijelentette — mondotta Ruppert — hogy Budapesti a kereskedők és iparosok tették naggyá. És ebben igen nagy része van a zsidóknak. Ezt az utóbbi mondatot azonban már nem a magyar pénzügyminiszter mondta, hanem az interpelláló Ruppert képviselő. S hozzá-

Ezután szólalt fel Gombös Gyula magyar miniszterelnök és előbb egy frazist puffogtatott el, amely így szólt: „A felekezeti békét minden körülmények között fenn kell tartani”. De amikor ez a frazíz ehangzott, utána jött egy mondat, amely nem volt frazíz, s amelyet még semmitéle frazeológia nem tudna más mezbe öltöztetni. Azt mondja a felelős magyar kormány feje: „...bár épen a statisztikai adatok azt mutatják, hogy egyes vállalatoknál olyan hiperdimenzionált mértékben vannak zsidóvallású egyének, hogy az de facto visszatekintést szül a keresztény társadalomban”. Majd még hozzáfűzi, hogy meg van győződve arról, hogy a vállalatok rövid időn belül megváltoztatják ezt az arányszámot.

Mit szólunk mi ehhez? Más állam „belügye” ez, de sok tekintetben és érthetően közelebről érdekel bennünket ez a megnyilatkozás, ha történetesen az ő országában élénk, megkérdendők Gombös miniszterelnöktől: hogy sem a megyénél, sem a városokban (ahol annyi panama van) sem a vasútnál, sem a Mabi-nál, sem az Ott-nál, sem a hadseregben, sem sehohol és semerre nincs lehetősége a magyar félmilliónyi zsidóságnak, hogy elhelyezkedhessen, hát akkor hová menjen? Az egyetemeken a numerus clausus lángpallosa állja útját a zsidó ifjúság érvényesülésének. Sok ipari cikkben az exportnál és importnál ott áll az államilag támogatott „Hangya” és mert van még egyetlen lehetőség, ahol a zsidó megkeresheti keserves kenyerét, a kereskedelemben és tisztviselői karban, ott jön a magyar kormány és „ipari novella-javaslat”-ával akár tilalomról állítani a magyar zsidóság elé. De maradjunk a legjellemzőbb miniszterelnöki kijelentésnél. „Hiperdimenzionált mérték!” Ez az a hitleri jelszó, amelyen oly szívesen rágódnak a kis országban. Mit jelent ez, ha nem a legismertebb antiszemita frazeológiának, a mindennapi életbe való gyakorlati átültetését? Nem jelent ez más, mint hogy Gombös miniszterelnök kijelenti,

hogy míg a legtöbb helyen numerus nullus van országában, addig az iparban és kereskedelemben is el akarja zárni előlük az életlehetőségek útját. Hitler öblös hangja ez és szörös keze, amely átnyúl országhatárokon és míg egyrészt a német irredenta a Balatonig akarja annakélni Magyarország egy részét, addig a gyűlöletet hirdető, ellenséges hangot akarja meghonosítani a magyarországi zsidóság körében.

Mi pedig Erdélyben úgy látjuk, hogy épen oly fájdalmas megnyilatkozások ezek, mint a németországi, lengyelországi gyűlölet hullám amely millió zsidót akar elsöpörni a munkafrontjának mezejéről. Mi erdélyi zsidók ezt a módszert tartjuk „hiperdimenzionálnak”. Igen, mi románai zsidók nagyrésze, akik nemcsak ezt látjuk keserűséggel, hanem azt is, még nagyobb idegenkedéssel, hogy az erdélyi Magyar Párt amelynek szelleme semmivel sem különb, mint a magyarországi mentalitás, még magához édesgeti a szerencsétlen félrevezetett „magyar zsidók”-at is. Mi nem látjuk és nem halljuk, hogy ezek az erdélyi pártbeli házizsidók valahol is tiltakoznának a gyűlölet hullám ellen, amely egészen Románia határáig elér.

Nem látjuk, hogy ha már a Magyar Párt keretében ott ülnek, ahol bizonyára a magyarság érdekeiért küzdenek, hogy érvényt szerezzenek a zsidóság érdekeinek legalább annyiban, hogy tiltakoznának az ellen, hogy Magyarországon harmadrendű polgárok, nincstelenné és telezottákká akariák tenni a zsidó „vallási” testvéreiket, akik a határon túl valóban magyaroknak valóban magukat.

De nem csak az erdélyi Magyar Párt zsidó

tagjai, hanem az itteni magyarok is fel kellene emeljék szavukat mindazon javaslatok ellen, amelyeket ott Magyarországon a zsidóság ellen hoznak. Mert a magyar „ipari novella-javaslat” ikertestvére a szerencsére már nálunk napirendről lekerült Roman Valér-féle törvényjavaslatnak. Már pedig ez a javaslat nem csak a zsidók ellen, hanem a romániai magyar kisebbség ellen is rendkívül súlyos sérelem lett volna. Hogyan tiltakozhatna önértékel a romániai Magyar Párt a javaslat kisebbségellenes kitételei ellen, ha azonnal rájukpirítanak azzal, hogy a budapesti parlamentben sem bírnak kesztyűsebb kézzel a zsidókkal. Mi úgy véljük, hogy e pillanatban nagyobb érdek az utódállamok nagytömegű magyarságának, hogy ne vegyék el életlehetőségeiket, főleg az iparban és kereskedelemben, mert hiszen a változott viszonyok folytán ma inkább kell nekik ez az elhelyezkedés, mint akkor, amikor közigazgatás, hivatalok által nyitva állottak előttük.

Hol vannak a magyar párti zsidók? Látjuk és olvassuk, hogy naponta a mexikói katolikus üldözésről, irnak (zsidó szerkesztők) „talmudikus” elánnal, mindenről, ami eszükbe jut, de soha egyetlen önértékel tiltakozást nem hallottunk arról a tendenciáról, amely zsidó szempontból valóban „hiperdimenzionált” és amely legjobb alap lesz arra, hogy a rá való hivatkozással ne legyen rózsákra ágyazott élete a világ egyik államában sem a kisebbségeknek.

Tőlünk távol áll a tendencia, hogy tetszőleg foglalkozzunk más országok belügyeivel. De mert még mindig vannak nálunk magyar párti zsidók, igen gyakran befolyásos pozíciókban, felhívjuk milderre figyelmüket és fájó együttérzéssel kell lássuk, hogy mint szorítják guzba a magyarországi zsidóság életlehetőségeit és türik az ellemük folyton erősödő zsidóellenes megnyilatkozásokat.

Koscialkowsky lengyel miniszterelnök az antiszemizmus ellen

Sonnenschein zsidó sejm képviselő a sechita tilalom ellen

Varsó. A költségvetési vita során felszólt a lengyel sejmben Koscialkowsky miniszterelnök, amelyben élesen kikelt a lengyelországi antiszemizmus ellen. Az antiszemizmus sérti az állam autoritását és alázza az állam alapjait. A kormány épen oly eréllyel fog eljárni az antiszemizmus ellen, ahogy eljár a kommunisták ellen. Gondoskodni fog arról, hogy a polgárok biztonsága, felekezeti és faji különbség nélkül megóvassék.

Ezután dr Emil Sonnenschein, a zsidó parlamenti klub elnöke tartott beszédet, amelyben élesen kikelt az antiszemita szervezettek és sajtóorgánumok működése ellen. Erősen kritizálta a kormányt, amiért nem lép fel kellő eréllyel. Megemlítette a mindinkább érezhető gazdasági antiszemizmust és a bolseviztárványokat és a főiskolák zsi-

dóellenes kilengéseit. A vágatási tilalom behozatalát, mint a legélesebb attackot jellemezte Sonnenschein képviselő, amely a zsidóságot érheti és követeli a tilalomnak napirendről való levételét.

A vágatási tilalommal kapcsolatban a megtartott országos zsidó értekezleten dr Mose Schorr varsói főrabbi szenátor, Trockenheim szerátor, rabbi L. M. Lewin és még számos tudós felszólalása után elhatározta, a konferencia, hogy amennyiben megszavazzák a vágatási tilalmat, az egész lengyel zsidóság tartózkodni fog a husztyasztástól. A konferencia a védelmi harc vezetésére bizottságot választott, amelyben a cionista, mizrachista szervezetek, rabbi-testületek, vallási és kulturális szervezetek, valamint az Aguda vezetnek részt.

Csoda történt!

Kénes viz takadt a cluji chasszid-templom alatti rituális fürdő torrásánál

Cluj fürdőváros lesz. -- Hatmillió leit ígérnek a chasszid hitközségnek a türdőért és templomért. -- A chasszid nőknek Clujról Dejre, vagy Huedinre kellene utazni - de nem mennek! -- Nagy vita az anyahitközség fürdője körül.

Rendkívül érdekes természeti tünemény színhelye volt a cluji Dogariilor (Kádár)-uccai chasszid templom alatti rituális fürdő. Ez a templom, a cluji Zsidó Kórház közelében fekszik és annakidején építették, amikor ádáz harc dúlt, a különválást hirdető chasszid csoport és az anyahitközség között. Mint emlékeztető, ez a harc kiegyezéssel végződött. A külön vágatást megszüntették és ezért a chasszid hitközség évi 400.000 lei szubvenciót kap a nagy orthodox hitközségtől, ami elég súlyos megterhelést jelent az áskénáz híveknek, azonban meghozzák ezt az áldozatot a „felekezeti” béke érdekében. A templomi különállásuk megmaradt ugyan, sőt dacára annak, hogy a cluji anyahitközség 5-6 milliós költséggel egy mai igényeknek mindenben megfelelő rituális fürdőt épített néhány évvel ezelőtt, a chasszid hívek és asszonyaik, a templom alatt épített rituális fürdőt veszik csak igénybe.

MEGTÖRTÉNIK A CSODA

A chasszid fürdő vizét az utóbbi időkig mi sem zavarta. Nyugodtan csörgedezett a forrásból és lelki megtesti örömeiket szerzett a templom híveinek. Néhány héttel ezelőtt azonban „csoda” történt. Az addig tiszta víz helyett egy kellemetlen szagú, sötétszínű viz csörgedezett a mikvében, amelyet ijedten konstataált, a fürdőbe járó közönség. Tekintettel arra, hogy egy rituális fürdő vizének tisztának kell lenni, legalább is akkor amikor beeresztik, azonnal a vegyvizsgáló állomáshoz siettek, megvizsgáltatása végett. Korán reggel vették a „mintát”, nehogy későbbi vizsgálatnál olyan vegyi anyagokat is fedezzen fel a vegyvizsgálat, amely nem szerves tartozéka a fürdő vizének.

A vizet megvizsgálták és csodás felfedezést tettek. A víz sötét színe és nem épen illatos kigőzölése azt a kétségtelen tény igazolták, hogy

a víz kénes tartalmu gyógyviz, amelyet sokmillió furással sem tudtak volna elérni, ha a véletlen nem játszik közre.

Az egyetem vegyvizsgálója megállapította, hogy a forrás vize egyenértékű, a kénes gyógyforrásokkal, ahova messi földre zárandokolnak a betegek és a gyógyulásra szoruló, mint ahogy a pesti, vagy bádeni kénes vízhez mennek a betegek ezrei.

A MIKVE VIZE ÁSZEROLVA LESZ

Az ijedtség nagy volt és azonnal betiltották a fürdő használatát. — Betiltotta a chasszid közület rabbija, a satumarei főrabbi rokona Halberstam Salmen rabbi. Amíg a dolog tisztázást nyer, addig megengedte, hogy a férfiak felkereshetik az anyahitközség fürdőjét, azonban

megtiltotta az anyáknak, hogy az anyahitközség mikvéjét igénybe vegyék és elrendelte, hogy az asszonyok vagy Dejre vagy Huedinre utazzanak, amikor a fürdés idejét elérkezettnek látják,

MILLIÓK ÁLLNAK A HAZHOZ.

CLUJ FÜRĐÖVÁROS LESZ

Most jön a csoda második része és ez az, ami épen olyan érdekes, mint az előzmények. Új perspektíva nyílt Erdély fővárosának lakossága előtt. Bár Cluj mellett vannak gyógyforrások, azonban Cluj városa nem dicsekedhetett eddig azzal, hogy gyógyforrása volna, ami idegenforgalmi szempontból rendkívüli jelentőségű.

Boila Romulus, Maniu sógorának veze-

tésével előkelő résztvevőkből álló ad hoc konzorcium alakult, amely egyelőre opciót kért a templom és fürdő megvételére és hat millió leit

ígért már a chasszid templom és fürdő vezetőségének (majdnem azt irtuk igazgatóságának) a fürdő tulajdonjogáért.

Természetesen komplikálja az ügyet az is, hogy idegen, nem szent célra, nem is szabad egy templomot áruba bocsájtani...

ÚJ VITA INDUL MEG A NAGY-HITKÖZSÉG FÜRĐÖJE KÖRÜL

Természetesen amíg egyrészlől a fürdő körüli anyagi és egyéb kérdések viharzanak addig erősen felkorbácsolta a nagyhitközség tagjainak kedélyét (és a fürdő vizét) az a tilalom, amelyet a chasszid hitközség rabbija bocsájtott ki, s amely nem mond sem többet sem kevesebbet, minthogy nem elég rituális az anyahitközség fürdőjének a vize,

és az asszonyok vidékre menjenek fürödni. Azt is kimondotta a chasszidok rabbija, hogy újabb felülvizsgálatnak keil alávetni a nagy hitközségi fürdőt hogy az megfeleljen a „rituális követelményeknek”

Természetesen ez nem olyan egyszerű kérdés, mert annak idején, amikor építették Glazner Akiba cluji főrabbi vezetésével, nagy rabbibizottság állapította meg azt, hogy a hitközség új mikvéje, — minden tekintetben megfelel a rituálék követelményeinek. Többek között a világhírű viznizi kolomeai, berdicsevi, lezsenkei, a nagy-kállói Cheskele Roth és bold. emlékeztető Fried és Wald Jakab cluji alrabik ellenőrzé-

Kénes viz veszik körül a zsidó utasokat a német hajókon

Londonból jelentik: A „Board of Deputies of British Jews”, az angliai zsidó hitközségek és testületek képviselőtanácsa legutóbbi ülésén behatóan foglalkozott a német országi zsidóság helyzetével és ezzel összefüggő kérdésekkel. Felolvasták a Joint Foreign Committee (zsidó külügyi bizottság Angliában) jelentését, mely többek között figyelmezteti a zsidókat, hogy ne vegyék igénybe a német hajók szolgálatát. A jelentés ezzel kapcsolatban rámutat arra hogy a német hajók legénysége, amint ezt Streicher „Stürmer” című lapja is nyíltan hangoztatja, különös érdemüknek tekintik a kényszolgálatot a zsidó utasok fölött, titokban átkutatják csomagjaikat és holmijaikat és amit találnak, azt továbbítják Németországba. — A Foreign Committee jelentése ezután a Népszövetség tanácsának a németországi menekültek ügyében hozott határozataival foglalkozik és elégtétellel állapítja meg, hogy a Népszövetség is belátta, hogy csak nemzetközi együttműködések útján oldható meg a menekültek kérdése és ebben az irányban tárgyalások keil, hogy meginduljanak az érdekelte kormányok között, melyeknek előkészítését a Népszövetség titkár

sága mellett felállított menekültügyi hivatalra ruházta a tanács. — A Board of Deputies ülésén ezenkívül bejelentették, hogy 33.728 font gyűlt össze a lengyel zsidók segélyezési alapjára.

— Befejeződött a Biblia jiddis fordításának műve. Newyorkból jelentik: A napokban jelent meg az első modern, jiddis bibliafordítás két utolsó kötete, amely Jehoash, amerikai jiddis költő műve. A bibliafordításon, amely összesen nyolc kötetre terjed, husz évig dolgozott Jehoash. A mű lezárása alkalmából a Jehoash-bizottság, melynek 78 jiddis író és tudós a tagja közleményt adott ki, melyben méltatja a mű jelentőségét. A bizottság két kötetes kommentárt készült kiadni a fordításhoz. Az egész fordítás a szerző halála után jelent meg a könyvpiacra. Jehoash 1927-ben halt meg, míg az első kötet 1928-ban került ki a sajtó alól. Jehoash polgári neve Scheleomo Blumgarten volt. 1890-ben vándorolt ki Litvániából Amerikába. — Főműve a nagy bibliafordítás s emellett elbeszéléseket, költeményeket és egy palesztinai utirajzot jelentetett meg könyvekben, melyet héberre és angolra is lefordítottak. A világirodalomból is sokat fordított jiddisre, ezenkívül dr. Spiwakkal karöltve 7000 szót felölelő lexikont adott ki jiddis nyelven a héber és arameus kifejezésekről.

Sulfamyl puder csak

„EGGER”

védjeggyel valódi, más gyártmány, mint értéktelen utánzat visszautasítandó!

sével és hozzájárulásával épült fel. A viznizi főrabbi pedig valahányszor Clujra megy csak az anyahitközség fürdőjét veszi igénybe.

Mi jogon — kérdezi a cluji orthodox hívő — meri ezek után kétségbevonni ennek a fürdőnek megbízhatóságát a chasszid rabbi? Ezzel értelt a Weisz Gyula hitközség vezetője kiküldött bizottság is. De ezt kérdezik a chasszid hívek asszonyai is, akik megoldották a gordiusi csomót, és nem utaznak sem Dejre, sem Huedinre, hanem elmennek a cluji nagy hitközség fürdőjébe, a szükséges tisztálkodás végett.

Igy lesz a kénes forrásból, amely a föld mélyéből oly váratlanul felfakadt, milliókat jövedelmező vállalkozás, így lesz Clujból fürdőváros és varázsol a sziklából csodával vizet, (kénes vizet még hozzá) Halberstam Salomon rabbi és végül, ami nem utolsó kérdés: így lesz

hat millió lei boldog tulajdonosa

a cluji chasszidok hitközsége, ha személt huny ama alapvető zsidó törvénnyel szemben, amely megtiltja a templomok más, nem zsidó célokra való rendelkezésre bocsájtását

Dr. Bihari Miklós

tőrgyógyász - urológus. Diathermia, kékfény. — Ultrarövidhullámú kezelés. Rendel: 10-1, 4-8, Telefon 41989 **București**, Bul. Bratianu 9. III.

HETI GLOSSZÁK

Hol van az erdélyi ortodoxia?

Ha egészen objektívek akarunk lenni, akkor meg kell mondjuk őszintén hogy nem szorványos erdélyi megnyilatkozás ez az ortodoxia berkeiben. Így volt ez a német ortodoxiánál, így van ez ma is a magyarországi vallásos zsidóságnál és nem jobb a helyzet nálunk sem. Miről is van szó tulajdonképpen? Egyszerűen arról, hogy az ortodoxiának van egy furcsa politikája, amelyet „hindu elvnek” is nevezhetünk. A non cooperation elve ez: semmiféle kapcsolatot sem fenntartani a többi zsidó szervezetekkel, azoknak minden egyes ténykedését kritikai hangon lehetőleg elítélni, ellenben a „Sulchan Aruch” alapján, a terített asztal politikáját folytatni. Más kinlódják, mások kaparják ki a forró gesztenyét a parázsból, de amikor menni kell az eredményért, akkor első helyen vannak mindenkor az erdélyi ortodoxia kikiáltott vezetői.

Nem megyünk együtt a többiekkel sem miféle kérdésben, ezt mint mene tekélt állítják elénk, mert akkor valami nagy baj származik, vagy származnék belőle. Ezt kiáltják, mint vészjelet az orthodox naiv tömegek lelkébe, Nem mondjuk egy szóval sem, hogy vannak bizonyos vallási kérdések melyekben elismerésre méltó és akceptabilis a rigorózus zsidó álláspont. De, hogy miért nem elég megbízható nekik sokszor politikai vagy gazdasági ügyek szempontjából a többi zsidók összefogása, azt nem értjük, most és nem értettük sohasem és valószínűleg — mert benőtt a fejünk lágya — nem értjük majd a jövőben sem. Nem értjük meg, hogy amikor a bucarestii legfelsőbb tanács megalakulásáról van szó: az erdélyi ortodoxia azonnal hirdeti, hogy nem akar együtt menni. Neki külön wurst kell, hogy miért, ezt csak ők tudják. No de tudjuk mi is egy kis sé. Tudjuk azt nekik különparlamentari külön szenátusi képviselőt kell. Nekik minden külön kell, a hivatalos ortodoxiának. Most, hogy megalakult Bucurestiben az ország

valamennyi zsidó hitközségeinek országos szerve, amelyet Románia egymilliónyi zsidóságának 800.000 lélekszáma elfogadott, mint hivatalos szervet, akkor miért jelent be külön véleményt az erdélyi ortodoxia 200.000 lélekszámát szerintünk alig reprezentáló hivatalos szerve: hogy non cooperation.

Mi ennek az eredménye? Megalakult a legfőbb tanács is, anélkül, hogy az ortodoxia képviselőt kapott volna benne.

Most megalakult az országos hitközségi szervezetek központi szerve. Mit mond erre az orthodox központi iroda? Nem megyünk veletek.

Viszont amikor a legkisebb baj van, akkor nem akad egyetlen olyan igazi beszélő tudó, összeköttetésekkel rendelkező felelős tényezője az erdélyi vallásos zsidóságnak, aki kimerné nyitni a száját. Ha baj van, akkor jól jönnek azok akiket különben negligálnak és letagadják, mintha azok valóban a zsidóság hivatott képviselői volnának. Ha el kell intézni valami sérelmet, akkor nem megy le az Iroda, mert nem is mehet. Nincs hova menjen, mert nincs sehol megfelelő nexusa és nincs ki menjen. Nem csak azért, mert beteg az elnökség, hanem mert beteg az egész Iroda is. Azért van aztán, hogyha mégis baj van, akkor jól jönnek Dr Filderman, meg akkor mennek a „szenátor” hoz Dr. Niemerover grand-rabbihoz, akit különben nem ismernek el. Akkor szaladgálhat tővig lejárhatja a lábát Horia Carp Dr. Fischer Tivadar, meg Dr. Fischer József, meg Dr. Klein Miksa, akkor igen, de különben „non cooperation”

Meg kell mondjuk, mert már igen régen nyomja lelkiünket, hogy elhallgattuk, hogy sem kultuszszegély, sem a szombati iráskötelezettség felfüggesztése az iskolákban, sem a gabella-ügyek, sem a hitközségi békének, ugyahogy való hatalmi szóval való fenntartása sohasem sikerült volna — ha ezek a fenntnevezett hivatásuk magaslatán álló reprezentánsok, nem mennének és nem rohannának az első hívó szóra. Mennek lelkesen, önzetlenül, semmiféle elismerést sem várva de viszont azt sem várják — és joggal nem várják — hogy amikor közös zsidó összefogásról van szó, akkor jöjjenek, a patentirotzott orthodox vezetők és azt mondják, ezek

Kel a posimokkal, ezekkel a „nem-zsidókkal” nem ülünk le egy asztalhoz.

Az orthodox zsidóság vezetőiben sem nálunk sem másutt nincs eléggé kifejlődve, a vereint marschieren und vereint schlagen jelszava. Ők másképpen állítják be ezt: azt mondják külön kell mindenben és mindenkor haladni, a magunk apró kis hitközségi dzsungeljeiben kiélni magunkat, de amikor aratni kell, amikor szenátusi képviselőt kell, amikor a sok harcnak, verekedésnek, vitának és munkának érik a gyümölcse, akkor kiállnak a platzra és mellőngető rabulisztikával hirdetik: hogy nekünk jár minden eredmény — mert csak mi vagyunk a hamisítatlan zsidóság legméltóbb képviselői. A manahullás ideje azonban régen elmúlt. Tudomásul kellene már venni az orthodox vezetőknek, hogy meg kell találni a közös platformot, kivéve vallási kérdésekben, a többi romániai zsidósággal, akkor joguk lesz követelni mindenhol és mindenkor azt, ami joggal ki is jár a vallásos zsidóságnak. Ezt a kétlaki politikát perhorreszkáljuk és legfőbb ideje volna, ha etekintetben új po-

Dr Grünwald Lipót

A KÁLLÓI SZENT REBBE

Ezrek és ezrek zarándokoltak e héten Nagykállóba, a szent rebbe sírjához. Most száz tizenhárom éve Zajn Adarkor, hogy meghalt rebe Reb Eisikl Taub, a csodatevő szent pap.

Rabbi Eisikl Taub Nagykállón született 1751-ben, tehát „magyar” rebbe volt, akinek neve messze országokban is jóhangzású és ismert volt s akárhöz évente mindenfelől ezrek és ezrek zarándokoltak. De nemcsak caddik minőségében hódoltak neki az egész országban és annak határain túl is, hanem általánosan elismert kiváló „gaon” is volt a talmudikus disciplinák terén.

Rabbi Eisikl Taub édesatyja szegény ember volt és nem volt módjában melámedot tartani a fia számára. De milyenek is voltak az akkori melámedok! Tudatlanok, üresfejűek, tanítási módszerről halvány sejtelmük sem volt. A gyermek Eisikl vadon nőtt fel, mint a többi szegény sorban levő zsidó gyermek az időtájt. Jámor édesanyja azonban, a jó Reisel, akiről az „őreg kállói” később oly nagy kegyelettel és fiai gyöngédséggel szokott volt könnyes szemmel megemlékezni, erényeit és jámborságát hirdette: édesanyja maga látott hozzá, hogy a négyéves korában atyját vesztett gyermekkel legalább az „álef-béth”-et megismertesse és aztán az imákra megtanítsa. De már több nem tellett a szegény özvegytől... Amikor a gyermek már hétéves lett, kiküldte az

anyja a mezőre néhány juhval, hogy ott legeltessen.

Abban az időben jött éppen a Rabbi Léb Sarah's, a Bál Sém egyik tanítványa. Magyarországra, rokoni közé. A hosszú, nehéz utazástól meglehetősen kifáradt és elcsigázott öreg rabbi Nagykálló határába érkezvén, megfelelő árnyékos helyet keresett a közelben, ahol kissé összetört tagjait megpihentesse és éppen annak a legelőnek a mesgyéjén állt meg a rabbi rozoga egylovas alkamatossága, ahol Eisikl Taub vigyázott a nagy nyári forróságtól eltápkadtan a fűben hasaló juhaira.. A rabbi kiszállt szekeréről, lepihent egy nagy terebélyes vadkörtefa hús árnyékában, mely körül a lovacsának harapnivalója is akadt. A gyermek észre sem vette a jövevényeket, de az öreg rabbi éles fülét igenis megütötte a gyermek vékonyka hangja. — Odafigyel és hallja, amint az egyre csak azt hajtogatja:

„Ribbone sel Olam! Efser hast Du auch ein paar Schäfelech, gib sie her, ich well sie Dir hüten... Gott, süsser Gott, ich hab' Dich so lieb!..”

Rabbi Léb Sarah's nagyon elcsodálkozott e különös szavak hallatára. Odament a gyermekhez és megkérdezte, hogy kinek a fia? Ez elmondta neki, hogy ő „a Reisel fia” és hogy atyja három évvel ezelőtt meghalt. Az öreg kérésére elvezette őt anyjához. A szegény özvegy éppen a tűzhelynél foglalatoskodott az ebéd elkészítésével, mikor fia az idegen kíséretében a konyhába belépett. Be sem várva csodálkozva rátekintő anyja kérdését, így szólt a gyermek: „Anyu

kám, egy sakter jött, aki beszélni akar veled”. (Akkor ugyanis minden hosszú kabátban járó zsidóban saktert sejtettek.)

„Báruch hábbó, Schóchet!” (Isten hozott, Sakter!) „En Reisel, az özvegy vagyok. Jöjjön, szívesen látom ebédre”. „Nem ebédelni jöttem, hanem más nagy dolog vezetett ide. Különben nem is vagyok sakter, jó asszony, amint gondolja, én Lengyelországból való és „rebbe” vagyok. A fia megnyerte tetszésemet és azért jöttem, hogy arra kériem, bizza reám a fiát, taníttatni fogom és rabbit csinállok belőle, mert az a meggyőződésem, hogy kellő utbaigazítás mellett azzá is válhatik”.

Örömkönnyeket sirt a jó Reisel, mikor az idegen rebbe kijelentését hallotta és habár sohasem látta őt azelőtt, de nemes kifejezésű arca, hófehér hosszú szakállal teljes bizalmat váltottak ki belőle az idegen iránt és hitt neki, hogy árva kisfiát oltalmába veszi és rabbivá neveli. Az a gondolat, hogy a fia, a szegény özvegy Reisel gyermeke valaha rabbi lehet, minden aggodalmát eloszlatta, fájdalmát elcsitította és béleegyezést adta, hogy a rebbe őt magával vigye. Miután előbb őt magát is megáldotta, hogy 15 év múlva nagy rebbe lesz a fia is, akit sok ezer ember tisztelettel fog környékezni. A nagy örörmében majdnem eszelőssé vált anyja fájó szívvvel, érzékenyen elbucszott gyermekétől, akit az idegen még aznap magával is vitt.

Rabbi Léb Sarah's nagyon örült, hogy sikerült neki egy „nagy lelket” felfedezni, akinek szárnybontogatását elősegítheti, nem

litikát inaugurálnának az arra hivatottak. És meg mondjuk azt is hogy ezeket a méltó képviselőket nem kell okvetlenül azok között keresni, akik mindenkör a fórumon átgáznak és bizonyos tekintetben lejárták magukat, hanem van sok olyan értékes garnitúra az erdélyi orthodoxiának, akik a jöizlésük miatt nem tolaokodnak az élre és esendben meghuzódva várják, hogy eljőjön idejük. És mi azt mondjuk, hogy ez az idő mielőbb el kell következék, mert ezt kívánja a közös zsidó érdekek jófelfogott jövőbeni perspektívája. El kell jőjön mielőbb és el is fog jőnni. Ezt várjuk ennek bekövetkezését hisszük és reméljük.

A davosi gyilkosság következménye ez, vagy sem?

A berni napilapok közlik: „A szövetség tanács elhatározta, hogy a jövőben nem enged meg semmiféle formában a német nemzeti szocialista párt svájci alakulatainak működését.”

Nem tudjuk e percben, hogy vajjon a revolvergolyók, amelyek Davosban néhány héttel ezelőtt repültek, milyen következményeket fognak még rázudítani a zsidó-ágra. Főleg nem tudjuk, hogy a német zsidóságnak, mennyi baja lesz ebből a szomorú gyilkossági ügyből, amely a svájci náciok vezérével segítették át a Walhallába. De kétségtelennek látszik, hogy a svájci állam szövetegtanácsának fenti határozata meghozatalának előidézésében nagy szerepe van a Frankfurter féle merényletnek. Bizonyos szempontból elérte célját az exaltált zsidó fiatalember. Az egész világsajtó foglalkozott újra a német zsidóság elnyomásának tényével és rávilágított arra, hogy a rendes külügyi képviselőten, az ugynevezett nagykövetségeken és konzulátusokon kívül és azokon felül, léteznek minden országban, illegális nemzeti szocialista expozitúrák. S hogy ezek teljes és Berlintől patronizált szervek, az abból a tényből is kitétszik, hogy maga a Füh-

rer tartotta a gyászbeszédet, a megölt Gustloff felett.

A svájci lapok megírták azt is, hogy a kormány betiltotta a nemzeti szocialista párt gazdasági hivatalának svájci működését is. Viszont méltatlankodva utasítja vissza ez a sajtó, a németek vádját hogy Sváje felelős Gustloff meggyilkolásáért. A lapok szerint véletlen az, hogy épen Svájcban történt a merénylet, az okokat, az előidéző okokat mégis Németországban kell keresni. — Csak azokra a politikai gyilkosságokra kell gondolni, amelyeket Németország követett el és akkor különös a németek felháborodása. De nem csak ezt írják a lapok. Közlik azt is, hogy Gustloff ideiglenes helyettese, Jaensen és Enger, Zürichben gyűlöletet hirdettek Svájc ellen és nem érdemlik meg a köztársaság vendégjogát, amellyel mindenkör visszaélnék.

Igen, visszaélnék. Az a német prepotencia, amely ellenszenvenessé teszi őket a világ minden részében abban éri el talán legmagasabb fokát, hogy idegen szuverén államok területén is úgy viselkednek, mintha a Führer nem a németiség atyaura volna, hanem a világ valamennyi nemzetének és főleg azokban az államokban és azokkal az államokkal lépnek fel a legagresszivebben ahol a németiség, mint kisebbség él.

Gustloff meghalt és ha halála folytán és következményeképen feloszlatták a svájci nemzeti szocialista alakulatokat és titkos szerveket, akkor azt a tényt csak megelégedéssel veheti tudomásul a világ, demokratikus közvéleménye és nem utolsó sorban, a világ zsidósága.

A palesztinai zsidóság segíti a gálutot...

„A palesztinai zsidóság tovább folytatja jótékonyági tevékenységét, amelyet a gáluti országok zsidóságának felsegítésére megkezdett. Nemrégiben Tel-Avivban Meir Dizengoff polgármester elnökletével segélybizottság alakult az éhező beszarábiai zsidóság felsegítésére. Ebben az akcióban minden közintézmény és sok jómodu magános

részvett, akik jelentős összegeket adtak, amelyet már át is utaltak Kisenevbe.”

Fenti kommunikét a zsidó távirati ügynökség adta ki. Száraznak látszik a je lentés, pedig sziv dobog benne, az áldott áldozatkész, igazi zsidó sziv. Ezernyi gondal, bajjal küzd a palesztinai zsidóság, a maga napi bajai lefoglalják minden energiáját. De nem hagyja nyugodni az a zsidó érzés, amely összedobban, ha valahol a világon a zsidóságot baj éri. Tel-Aviv zsidó polgárai pénzeket adnak a beszarábiai szenvedő zsidóság számára. Milyen fordulata ez a sorsnak? Eddig azzal „vádolták” az asszimiláns rétegek a palesztinai zsidóságot, hogy minden pénz kevés nekik, mert a szomjas, szikkadt ercei humusz, minden pénzt felszív. Így mondták ők és mi nem tagadjuk, hogy ez a tropusi föld valóban minden összeget használni tud, hogy a sivatagi homok által letarolt évszázadok alatt elhanyagolt területekből — élettől duzzadó kolóniák legyenek. De a zsidó önzetlenség, a zsidó áldozatkésztség nem ismer mértéket. Míg ott a város szomszédságában erőttől duzzadó izmos munkáskezek, munkára várnak, addig a tel-avivi polgármester ülést hív össze — mert Európa egyik elhanyagolt sarkában — éheznek a zsidók. És a palesztinai zsidók adnak. Nagy összegeket adnak, csak azért, mert az éhező gyerekek hangja elhangzott hozzájuk is és nem bírnak nemet mondani. Milyen furcsa „vadász” is volt, amikor a Palesztina-ellenes zsidók „tiltakoztak” az ellen, hogy a pénz odaván doroljon. Pedig „jó befektetés” volt. Ime a példa. A kiküldött garasok — aranyfontokat fiadtak. És jönnek a fontok Tel-Avivból — beszarábiába. Welche Wendung Gottes!...

— Akadémiai képzettséggel rendelkező nagykereskedelmi vállalat 27 éves tulajdonosa, beszél román, magyar és német nyelven, keresi intelligens jómódú urilány ismeretségét házasság céljából. Leveleket pontos cím, fénykép és hozomány megjelölésével, a legnagyobb diszkréciónal a kiadóhivatal továbbítja. Válaszfélyeg küldendő.

különben örvendezett a kis Eisikl is, hogy már most ő tanulni fog s közelebb lesz az Istenhez, akit ő „ugy szeret.” Elutaztak és megérkeztek Nikolsburgba, ahol akkor a híres szent Rabbi Smelke Horovitz ült a rabbiszékben.

Ütközben — az ut meg lehetőségen hosszú volt és sokáig tartott — rabbi Léb Sarah's bibliára fogta a fiút, aki éles feljegyzése révén meglepő nagy előhaladást tett. Amint Nikolsburgba értek, a rabbi búcsút vett a gyermektől. Ez sirva fakadt és nem akart elválni tőle, de már a rabbi eltűnt, nem látta már sehol s egyedül maradt az utcán.

A gyermek Rabbi Smelke házába került, aki szívesen fogadta s maga kezdte tanítani. A fiucska rendkívül tehetségesnek mutatkozott, feljegyzése nagyon könnyű, szorgalma lankadatlan, tudásvágya telhetetlen volt és általános feltűnést keltett a városban. Teljes tíz évig volt a nagy rabbi Smelke keze alatt, kinél az egész talmudot s több más fontos könyvet alaposan végig tanult. Most tanítója így szólt Eisiklhoz:

„Ime, fiam, törát nálam már eleget tanultál: most pedig utazzál Lizsenszkbe, rabbi Elimelech-hez, ő tőle „jiráh”-t (istenfélelmet) fogsz tanulni. Itt adok neked egy levelet hozzá, ő is saját fia gyanánt fog tekinteni, nála tökéletesíteni fogod tudásodat, erényeidet és öt év múlva haza fogsz utazni édesanyádhoz, aki bizony már epedve várja visszatértedet.”

Fájdalmas érzéssel vált meg az immár fiatalemberré cseperedett kis Eisikl Taub szeretve üszített mesterétől és mély gondolatokba merülten, szomorúan kelt utra Lizsenszk felé. Ment, mendegélt vagy egy óra hosszáig, egyszer csak megriadva állt meg az ut közepén: egy szekér jött vele

szemben, melyről egy nagyon ismerős öreg ember szállt le, barátságosan kezét nyújtva feléje. „Eisikl!” — szólt hozzá nyájasan. — „Ülj fel hozzám a szekerre: én hoztalak Nagyállóból Nikolsburgba, most pedig elvizelek Lizsenszkbe.”

Most persze a fiatalember felismerte a hozzászólót, (hiszen rabbi Léb Sarah's volt) áhitattal sietett kezecskékolni az öreg rabbinak és szemei könnyekkel teltek meg. „Gyerünk fiam, siessünk — szólt rabbi Léb — mert a Lizsenszki caddik már régen vár rád.” (Később az öreg kállói sokszor mondotta környezetének: „Azok a napok, melyeken megadatott nekem vele együtt utazhatni Lizsenszkbe, életemnek legkedvesebb, legbebecesebb órái voltak. Mert amikor először mentem vele, még nem tudtam, ki is ő és mi ő, de akkor már kellően tudtam értékelni minivoltát.”)

A Lizsenszki szent rabbi házában nagyon gyarapodott a mi hőstünk erényben és istenfélelem dolgában. A Lizsenszki rabbi nagyon kedvelte és valóban fiának tekintette amint azt Rabbi Smelke neki már előre megmondotta. A fiatalember alig vette észre, hogy az öt év már lebegett, annyira ragaszkodott szeretetben és tisztelőben a Lizsenszki rabbihoz. De egy este a rabbi Elimelech megszólította Eisikl Taubot aképen:

„Fiam, ime elérkezett az ideje annak, hogy visszatérj édesanyádhoz, amint a caddik rabbi Léb Sarah's azt neki megígérte. Térj tehát vissza anyádhoz, vegyél feleséget, hogy öreg jó anyádnak öröme teljék benned. Egyben ezennel feavallak és megáldalak azzal: hogy akit Te fogsz megáldani, az áldott is legyen!” — S fejére tette

mindkét kezét s hosszan megáldotta és ezzel végezte ünnepélyes szavait:

„Nézd kedves fiam, csak amikor már beölelődtél a 30-ik életévedet, akkor vállalj rabbiságot. Különben iparkodjál elsajátítani s gyakorolni az „áhábáth jiszroel” (Izrael szeretetének) nagy erényét. Sok viszontagság fog ugyan fejed fölött elviharzni, de végre is nap gyanánt fog igazságod kiderülni: — eredi és légy boldog!”

Mélyen megrendülve, érzékenyen elbúcsúzott második mesterétől is és immár mint felavatott rabbi és caddik vette utját — hazafelé édesanyjához. Nem is kételkedett abban, hogy anyja még életben van, hiszen a nagy caddik, rabbi Léb Sarah's biztosította őt, hogy mint „nagy világosságot” (ör gádól) fogja a fiát viszonlítani!

Két hónapig tartott az utazás Nagyállóig és ott megérkezve, első kérdése természetesen anyja lakása után volt. A viszonzlátás fölötti öröm viharos kitörésének csillapulta után apróra elbeszélte örömeiben folyton sirdogáló anyjának kalandos élményeit és lassan-lassan összegyűltek a szomszédok arra a hírre, hogy az özvegy Reisel fia mint valószínű rabbi tért haza. Nagy volt a csodálkozás, mindenki kezdett titokban reménykedni: hátha jön ismét valamelyik idegen caddik „nagy lelket” felkutatni ezen a vidéken?.. De sajnos, rabbi Léb Sarah's csak egyszer járt Nagyállón, s rabbi Eisikl Taub is csak egy született Szabolcs földjén..

Amint a Lizsenszki rabbi Elimelech előre megmondotta, harmincéves korában, 1781-ben, megválasztották rabbi Eisikl Taubot Nagyállón és egész Szabolcsban rabbinak, és megkezdődött legendás papi élete..

Esztendők óta tartó belső elégedetlenség után

SZAKADÁS ÁLLOTT BE a Mizrachi erdélyrészi központja és a Zsidó Nemzeti Szövetség jelenlegi vezetői között

A mizrachista vezetőségnek a konfliktussal kapcsolatos állásfoglalása

Evek óta csendes és szivós harc folyt a kulisszák mögött az erdélyi Mizrachi szervezet és a Zsidó Nemzeti Szövetség vezetői között. Aláhuzatlan le kell szögezzük tényként, hogy nem a cionisták és mizrachisták között dult ez a harc és nem is egészen ideológiai ellentét volt az, ami sok tekintetben ellentéteket támasztott a két szervezet között. Hála a zsidó élelátásnak és az évtizedek óta kialakult és kifejeződött világnézeteknek, azzal tisztában volt és van minden egyes erdélyi cionista és mizrachista, — hogy szerepük úgy a gálut, mint a Palesztina munkában szigorúan körülhatárolt keretek között mozog és mindkettő erős és szilárd oszlopa annak az épületnek, amelyre nyugodtan építheti fel a mai nemzedék a jövő zsidó országot.

A világ cionistái már régóta tisztában vannak azzal a felmérhetetlen értékkel amit szigorú vallási ragaszkodásával, nagy tömegeivel, pénzügyi forrásaival jelent a világ vallásos zsidósága. Ez főleg az utóbbi idők cionista politikájában élesen tükröződik elénk azokban a tényekben, amelyek sorozatosan igazolják ezt a józan és logikus felfogást. Talán nem is kell többre rámutatnunk, mint arra a tényre, hogy a legutóbbi luzerni cionista világkongresszuson a mizrachisták valamennyi javaslatát elfogadták, a vallás törvényeinek minden téren való szigorú respektálását kodifikálták és megfelelő helyet biztosítottak az executívában is a mizrachi eszme képviselőinek.

De míg világviszonylatban ily kedvezően alakult a helyzet, addig Erdélyben folyton tovább folyt a harc a háttérben, a kulisszák mögött, amelyről a közönség, amely éppen most kezd legjobban megbarátkozni a cionista ideológiával, igen keveset tudott. Mi már régen tudtuk ezt, de a szent ügy érdekében hosszú időn át hallgattunk. Most azonban olyan éles fordulatot vett fel ez a harc, hogy az már a nyilvánosság legszélesebb körét is érdekli, mert a legutóbbi események végre kirobbantották ezt a harcot és ma már oda jutottunk, hogy nyílt harcban tört ki a sok éves elégedetlenség.

MI VOLT A MULTBAN?

Tizenöt esztendeje annak, hogy az erdélyi mizrachisták szervezen bekapcsolódtak az erdélyi cionista mozgalomba. Mindenkor voltak sérelmek és amíg Clujon volt az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség központja, addig megfelelő megértéssel és dicséretreméltó diplomáciával, mindenkor megtalálták az illetékesek azt az alapot, amelyen tovább tudtak dolgozni a szent ügy érdekében. A multban soha sem volt csupán kimondottan elvi ellentét a cionisták és mizrachisták között, nem volt ez Erdélyben sem és — most sincs. A cionisták és mizrachisták között ma sem eszmeileg erősen kiélezett ellentét van. Csak a Mizrachi szervezet és az erdélyi Szövetség jelenlegi vezetői között élesedett ki a harc oly for-

mában, hogy ma már a további együttműködés csaknem kizártnak látszik.

Nem tisztán ideológiai harc ez, amely megbénítaná a további együttműködést. Az ellentétek rugói abban a kétségtelen tényben is keresendők, hogy a Szövetség timisoarai vezetősége a legbrúszkebb formában negligálta és semmibe se veszi a mizrachisták munkáját. Vagy nem tudják, vagy nem akarják tudni, hogy

Erdély zsidó tömegei nagyrészen mizrachista érzelmeik, akik mindenkor csak azért vallották magukat a Zsidó Nemzeti Szövetség híveinek és tagjainak, mert ezt írta elő nekik a mizrachista diszciplína.

A timisoarai vezetőség azonban vélt ereje és még véltőbb külföldi befolyása tudatában mindig jobban és jobban elmergesítette a viszonyt, amely közötté és a mizrachi szervezet között fennállott, több mint egy évtizeden át. A Mizrachi sokat és sokszor tudott volna tényleket és adatokat produkálni, amely a további együttműködést lehetetlenné tette volna. Igyekezett ezt applánálni ami többkevesebb sikerrel ment is, az utóbbi évek folyamán. Hallgatott, ha fogait összeszorítva is, amikor határozott kérésére, mindenkor olyan delegátusok és megbízottak küldettek ki a központtól, akik nem respektálták legtöbbször az erdélyi vallásos zsidóság vallási érzelmeit. Sokszor előfordult, hogy mint hivatalos delegátusok szembeszálltak ennek a nagy erdélyi tömegnek legvallásosabb érzelmeivel, holott tudhatták azt, hogy hivatalos kiküldötti minőségben eljött delegátusok feltétlenül respektálni tartoznak annak a zsidóságnak érzelmeit, amelynek támogatását akarják igénybe venni a nagy építő munkához. Állandó sérelem volt ez, amelyet a Szövetség központja sohasem respektált eléggé sőt legtöbbször gunyorozott belőle. Azt is hallgatólag eltűrte a Mizrachi, hogy minden egyes évi konferencián megszávaztak szubveniót a Mizrachi központjának, de ezt sohasem fizették ki, ugyanakkor minden megszávazás nélkül a legkisebb ifjusági szervezetet a legbőkezűbben támogatták. Tudták azt is, hogy a sékel-akciók és alapok sikere igen gyakran legnagyobb részt annak a mizrachi ifjuságnak köszönhető, amely semmiféle áldozatkészségtől nem riadt vissza, amikor a sékel-akció és alapok sikeréről volt szó.

Mindezek a negligációk azonban nem tették lehetetlenné az egymásközötti — legalább kifelé való — harmoniát. A háttérben folyton dult a harc, mert a mizrachinak éppen ny most van a maga körülhatárolt elvi ellentéte mint ahogy létezik ez a cionista szervezetbe tömörült többi pártok és frakciók között.

Legszébb tanújele ennek a békés harmoniára való törekvésnek az: hogy most, a mult év decemberében Timisoarán tartott nagy intézőbizottsági ülésen a mizrachi volt az, mely a legerősebben kardoskodott amellett, hogy

KOPROL

az egész világon ismert
szokoládépaszilla a leg-
kifejlesztettebb ellenszere a
ROSSZ EMÉSZTÉS-
NEK, a MIGRENNEK,
a SZÉKREKEDÉSNEK,
az EMÉSZTŐ szervék
INFÉKCIÓJÁNAK

ne változzék meg az Erdélyi Nemzeti Szövetség neve, „Cionista Szervezetre”, mert éppen azt akarták kihangsúlyozni, hogy a Szövetség nagy kereteiben mindenféle árnyalat helyet kell kapjon, ahogy kapott is a multban és kaphatóit volna a jövőben is.

MOST AZONBAN KITORT
A NYILT ELLENTÉT

A Mizrachi — óvatosságból — nem volt télen és mindenkor érezte azt, hogy elkövetkezhet az idő, amikor különállását törvényileg is biztosítani kell. Ez ugyyszólyán preventív intézkedés volt. Tette pedig azt azért, hogy jogi különállását hatóságilag is apróbáltassa, ha azt változott körülmények úgy kívánják. Éppen ezért már régebben lépéseket tett, hogy az illetékes minisztérium hagyja jóvá külön alapszabályait. Amikor a Szövetség erről tudomást szerzett, dr. Misu Weiszman bucuresti ügyvéd útján mindent elkövetett, hogy a kormányhatósági jóváhagyást elgáncsolja. Ez azonban nem sikerült. Ugyanakkor míg benn a szervezetben a mizrachisták ténykedéseit mindenkor a legbrúszkebb módon kontraktarizálták, addig azok különválástendenciáit a legerőszakosabb eszközökkel megakadályozni igyekeztek, mert bizonyára tudták, hogy a szövetség csak addig életképes marad, ha az erdélyi Mizrachi és a mögéje tömörült vallásos tízezrek megadják annak megfelelő háttérét és jogcímét arra, hogy mint az összes cionisták reprezentánsa beszélhessen egy itt az országban, mint kint az Eretben és a világ valamennyi cionista hatóságánál.

KIVALÁS AZ ERDÉLYI ZSIDÓ
NEMZETI SZÖVETSEGBŐL

Az ellentétek most egy konkrét esettől kifolyólag már annyira kiéleződtek, hogy azt már nem lehetett tovább elkendőzni. Megtelt a pohár! A jeruzsálemi cionista világszervezet executívéje kiküldötte Rath Efraimot, a Mizrachi évtizedes kiváló harcosát, hogy vezesse le Erdélyben a sékel-akciót. És a Szövetség, amely mindenkor ígéretet tett arra, hogy minden hivatalos állás, tiszteletbeli és dotáltknál be fogja tartani a paritást, de azt a gyakorlatban mindenkor elgáncsolta, (lásd az Alapok titkári állásait), most Rath delegálásánál nyilván kijött a színnel. Minden skrupulus nélkül nyíltan azt írta az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség vezetősége a jeruzsálemi központnak, hogy Rath „pártember” és alkalmatlan a sékel akció levezetésére és azért a legerélyesebben szembehelyezkedik tehát annak kiküldetésével. Ugyanakkor nyíltan szembelyezkedett a Mizrachi oradeai országgrési központjával is amidőn az nála ugy írásban, mint delegációk útján interveniált és nyíltan megmondott, hogy nem ad rá sokat és nem respektálja kívánságait ebben sem, úgy ahogy tette ezt a multban.

Ezt nem tűrhette tovább a Mizrachi erdélyi központja kimondottan, hogy kivált a Szövetségből és ezental külön utakon fog haladni.

Bizonyos az, hogy az erdélyi Mizrachinak olyan kombattáns tömegei vannak, amelyek híven követni fogják a központ elhatározását és ezután fogja meglátni a Szövetség elbizakodot, vezetősége, ha mit veszít akkor, amikor

Ha őszül a haja, használjon Farkas-féle

hairegenerátort

Ara 50 lei.

Kapható: FARKAS ISTVÁN

„APOLLO” Drogeriájában
„CORSO” illatszertárban

ORADEA, a Banca Româneascăval szemben. Postai széküldés naponta.

az erdélyi cionista zsidóság legértékesebb és számban is legnagyobb tömegét elfaszítja magától.

AZ ERDÉLYI MIZRACHI KÖZPONT VÉGREHAJTÓBIZOTTSÁGÁNAK GYÜLÉSE ÉS HATÁROZATAI

A Mizrachi erdélyrészi központjának elnöksége a történetek után szükségesnek látta, hogy az ország végrehajtóbizottságát összehívja és állandó permanenciába tartsa, az úgy végleges likvidálásáig. Annál is inkább, mivel a Zsidó Nemzeti Szövetség ezen ügyben Mizrachi-ellenes pártpolitikát üzve a cionista világorganizációja Executiveja (Szochnut) újból távirati intézkedése dacára még a cionista disziplínával is szembehelyezkedve negálta a cionista legfelsőbb szervezet utasításait csak azért, mert ezáltal véletlenül először történt meg, hogy a sékel-akció levezetésére az egy, a mizrachistákhoz tartozó delegátust küldötték ki, aki egyébként az erdélyi cionista körökben is kedvelt ember. A támadás a Szövetség részéről kettős élű, egyrészt a pártdisziplínával szemben, másrészt pedig többszöri határozata dacára a mizrachistákat akarta vele megbántani.

A Mizrachi erdélyrészi központi vezetősége ennél fogva több napon keresztül tárgyalta és beható megfontolás alá vette a szervezet és a Szövetség közötti felmerült ellentéteket és a legerélyesebb lépések megtételét határozta el.

Egyidejűleg ezzel kapcsolatban a Mizrachi erdélyrészi központi végrehajtóbizottsága a határozatokat átiratban közölte a jeruzsálemi cionista központtal, amely az illetékes helyről kapott információink szerint a következőképpen szólt:

1. Minden fáradozás dacára, mostantól lehetetlenné vált a további együttműködés az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetséggel. Megszűnteti további együttműködést az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség keretein belül.

2. A Szövetség valamennyi szervéhez delegált megbízottakat visszahívja.

3. A Mizrachi összehívja országos nagyintézőbizottságát, hogy ratifikálja a különválást az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségtől.

4. A Mizrachi országos szervezet executiveja a legnagyobb bizalmától biztosítja a cionista Világszervezet jeruzsálemi központját és igéri, hogy továbbra is mindenben és mindenkor respektálni fogja annak intézkedéseit.

5. A Mizrachi továbbra is folytatni fogja önállóan, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségtől különváltan a legnagyobb intenzitással a KKL és Kerem Hajjesod munkáját, valamint a sékel-akciót is teljes felkesedéssel levezeti és a közvetlen érintkezést továbbra is fenntartja a jeruzsálemi cionista executiveval.

6. A Mizrachi executive megbízottai azal, hogy mindezeket közölje tudomásvétel végett a jeruzsálemi cionista Világszervezet központjával.

Végül közlik az átiratban, hogy a jövőben minden rájuk vonatkozó intézkedést, levelezést stb. direkt az oradeai Mizrachi országrészi központhoz intézzenek.

MI KÖVETKEZIK?

Erdély zsidósága, amely tulnyomólag nemzeti alapon álló vallásos mentalitású, a legnagyobb örömmel üdvözölheti a Mizrachi országos központ határozatát, amelynek értelmében zentul külön utakon fog haladni a Mizrachi országrészi szervezet, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségtől.

A mizrachi Erdélyrészi Központja ezzel követi a többi országos mizrachi szervezetek példáját. Palesztinában, Lengyelországban, Németországban, Szlovákiában és угьszólván világ minden részében, de még itt nálunk is,

a többi országrészekben, az ó-királyságban, Bukovinában Besszarábiában önálló és jól prosperáló szervei vannak a nemzeti alapon álló vallásos zsidóságnak. Az erdélyi nemzeti alapon álló vallásos tömegek is, de maga az erősen visszaesésben levő erdélyi cionista mozgalom is csak nyerhet azáltal, hogy a Mizrachi nem lesz tovább az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség függvénye s nem lesz a szövetségi vezetőség kénye kedvére pórázon rángatva.

Tizenöt esztendeje dúló belső elégtelenség kirobbanása ez, amely hivatva van az erdélyi cionista életben erős tisztulási folyamatot megindítani, mivel a mizrachi cionisták nem egyedül állnak ezzel az elégtelenséggel, hanem mindazok a régi kipróbált cionisták, akik hosszú éveken át elharcosai voltak a cionista életnek, már régen melegegítették a tünsoarai vezetőségnek az erdélyi cionista életre való súlyos ráncszedését.

Az erdélyi cionista élet csak erősödni fog ezzel a tisztulási folyamattal és ma már olyan mély gyökeret eresztett a cionista gondolat az erdélyi zsidóság talajába, hogy nyíltan kifáradhatjuk és szembenézhetünk azokkal a bajokkal, amelyek orvoslása hivatott arra, hogy igazi regeneráló munkának vesse meg szilárd bázisát az erdélyi zsidó közéletben.

Zsidó nem köteles átvenni a Németországból korábban rendelt árukat. A lipsei „EME” cég a varsói bíróság előtt beperelte az ottani Columbia céget, mert az új német országai törvények hatása alatt nem volt hajlandó átvenni a korábban rendelt árukat. A bíróság elsőfokulag a német céget elutasította keresetével, mire a másodfokú bíróság most fogalkozott ezzel az érdekes perrel és helyben hagyta az elsőfokú ítéletet és a német céget elmarasztalta a költségek megfizetésében is.

Meghalt Dr. Berliner Vilmos a Phönix biztosító bécsei vezérigazgatója

Nagy megdöbbenést keltett mindenütt, ahol dr. Berliner Vilmos vezérigazgatót ismerték, Varsóban történt hirtelen halála. Dr. Berliner a biztosítási szakmának legismertebb és legtiszteletre méltóbb vezérégyénisége volt, aki világhírűvé és naggyá fejlesztette a Phönix biztosító társaságot, amelynek ma már 23 országban van képvisellete.

Dr. Berliner polihisztor volt, rendkívül nagy tudását széles körökben elismerték, annyira, hogy amikor a st.-germaini békeszerződést kötötték, az osztrák gazdasági szakértők között volt és általában igen sok szor és sok helyről kikérték véleményét, államok közötti gazdasági kérdésekben. Dr. Berliner rendkívül jótékony volt, jövedelmének legnagyobb részét széjjelosztotta. A biztosítást nemcsak mint üzletet fejlesztette, hanem emberbaráti missziót is látott abban, hogy minél több ember biztosítsa magát és családját, az elkövetkezendő meglepetésekkel szemben. Neki magának nem volt senkije, agglegény volt, aki most 55 éves korában tragikus gyorsasággal hagyta itt, a világhíressé tett intézetét.

Mint a tör, úgy szur a fájdalom

az organizmusunkba. Megbénítja tagjainkat és akaratunkat. Pedig milyen egyszerű a segítség.

LINYCOL

használat a érzékeny helyen eltávolít minden fájdalmat, legyen az reuma, köszvény, ischiás vagy fejfájás. LINYCOL: Vesse emlékeztébe ezt a szót és örökké halás lesz nekünk. — Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

Az elhunyt vezérigazgató nagy cionista is volt, akinek köszönhető, hogy a KKL-el való megállapodása révén igen sok milliót juttat évente a biztosító társaság, a palesztinai építési alapra. Halála nagy veszteség szakmájára, a biztosító intézetek nagyszámu tisztviselőkarára, akik közül a hitleri éradacára sem bocsájtott el egyetlen zsidót sem, amely őt rajongásig szerette és nagy veszteség minden igaz zsidó ügy szempontjából is, mert Dr. Berliner nagy és áldozatkész gesztusával sokat juttatott minden nagyszabású zsidó megmozdulásnak.

Több száz vasutépítő zsidó katona pézsachi ellátása. Már az elmúlt évben is felhívtuk az illetékesek figyelmét arra, hogy Ilva-Mica és Dornavatra között épülő vasút vonal munkálatainál több száz zsidó katona munkás dolgozik, akik az elmúlt évben sem miféle rituális ellátásban nem részesültek a pézsachi ünnepek alkalmából. Ebben az évben ezután, idejekorán felhívjuk az illetékes zsidó tényezők és szervezetek figyelmét erre és nyomatékosan kérjük a Központi Irodákat, hogy teremtsenek alapot és módot arra, nehogy ebben az évben is ellátatlanok maradjanak a zsidó katonák, akik ott szolgálatot teljesítenek. A munkálatok közelében nagy zsidó közületek vannak, így a becleani, bistricei, radnai hitközségek, amelyek bizonyára szívesen vállalnák az ellátás technikai keresztüvitelét.

— Saját gyártmányu cipőt, garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAY-nál, Oradea, Sas-palota.

Nedves, esős évszakban szedik áldozataikat a járványos betegségek

Használja rendszeresen a kellemesen illatosított **SEN LASLO** (Szt. László)

fertőtlenítő toalett-szappant, megvédi fertőzések ellen

Vigyázzon nehogy utánszerekkel kezelegjék!

HIREK

A „Népünk” cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696

Péntek: Adar 5 Febr. 28

Szombat: Adar 6 Febr. 29.

Heti szidra: תריסר

Heti haftóra: ויהי נתן חמשה

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 5:50

gyertyagyújtás 6:00

Istenisztelet kezdete 6:05.

Szombat befejezése 7:05.

Vasárnap: Március 1. 778 1

MÓZES HALÁLA

Adar 6 7.ére Talmud és Midrásforrásokból
Irta: MOIZEN BELA

Adar havának 7. napján így szólt az égi hang: „Mózes, Mózes, életedből már csak néhány óra van hátra”. És a próféta így könyörgött: „Hadd, Uram, hadd vegyek előbb hucsut Izráeltől és áldjam meg őket, mielőtt megérnek osemhez”. S ekkor felolvasta a törzseknek a Tórá, mindegyik törzsnek adott egy-egy magairta törtekereset s így szólt: „Tartsátok be a Tórá, hogy az is megtartsou benneteket; ne változtassék azon sem szó se jel az idők végeztéig, hogy általa léjtek ti is az idők végeztéig”.

Most újra szólt az égi hang: „Mózes, Mózes, indulj el Nébo hegyére, mert életedből immár csak egy óra van hátra”. Ekkor Mózes megszaggatta köpenyét és így szólt: „Bodog Izráel népe, mely sosem fog meghalni”. És mialatt azok megszaggatták ruháikat, arcukra borultak, ő egymaga elindult a hegynek.

Az emberektől elhagyatva a hegyhez és a pusztához, éghez és földhöz fordult: „Oh, bírjátok az Örökkévalót könyörületre irántam, hogy mentene engem a haláltól”. De a hegy így felelt: „Bár előbb énrájtam könyörülne meg, hiszen írva van: elfogják majdan hagyni a hegyek helyeiket”. Az ég és föld ezt mondták: „Bár előbb mirájtunk könyörülne meg, hiszen írva van: elkopik majdan a föld mint egy ruhadarab, elszáll az ég mint a füst”. A pusztá pedig ezt felelte: „Minden dolog visszatér a maga helyére, porból vagyunk, porrá leszünk”.

És a próféta felnyögött: Hová menjek? Kihéz forduljak? Valaha Fáraót is engedelmességre birtam, egy egész népet szabadítottam fel, parancsokat és tilalmakat hoztam, a Tórá rólam nevezik, parancsomnak engedelmessékedett az egész világ, megváltoztattam a dolgok rendjét: az égnek, mely esőt bocsájt, azt mondtam, hullas kenyeret — s manna esett. A földnek, mely kenyeret terem, azt mondtam: vizet adj — s e sziklából víz fakadt. Bizony maga az Isten is hallgatott reám.

„S mi vagyok ma? Életéért könyörgő agzustyán, akit senki sem hallgat már meg!”

„Éz, fiam, ez minden husból való törvénye” — szólalt meg újból az égi hang. „Te Ámrám fia vagy, aki Kehát gyermeke volt. Ámrámtól származtak ők és meghaltak — mint ahogy Ádám meghalt. Miért ne halnál meg te is? Ha nem halsz meg ezen a világon, fiam, hogy akarnál élni a más világon? A paradicsom összes örömei várnak rád: a földön Izráel fiait ezreinek parancsoltál, az égben az igazak miriádjainak fogsz parancsolni. Orcádon ragyogni fog az Én fényem. Mert amíg a földön jársz-kelsz, addig arcodra világosságomnak csak árnyéka vetődik”.

De Mózes még nem adta meg magát. Újra felsóhajtott: „Világ Ura, ha már nem engeded meg nekem, hogy átlépjem a Jordánt, úgy enged meg, hogy éljek, Uram, hogy éljek és lássam a Világot! És ha nem engeded

meg nekem, hogy mint ember maradjak meg, hadd éljek akkor mint a mező egy egyszerű állatja, mint madár a levegőben, de hadd éljek, hadd éljek, ne hagyj meghalnom”.

De az Örökkévaló megparancsolta az angyaloknak, hogy zárják el az „Imák Kapu” a próféta könyörgése előtt. Az angyalok erre így kiáltottak: „Dicsőség a Legszentebbnek, aki nem ismer kiváltságot sem igaztalanságot, aki egyenlőképp osztja a halált a halandóknak”.

Mózeshez pedig, aki immár a Nébo csúcán állott, Isten így szólt: „Nézd az orrszágot a folyó tuloldalán: ez az Igéret földje. Te már nem lépsz a földjére, de megtekintheted”. És amikor a próféta odatekintett, Isten oly erőt adott pillantásának, hogy látta véle az egész országot. A Jordántól a tengerig, a Hermontól a pusztáig.

Mikor pedig Mózes így szertetekintett, az Örökkévaló oly erőt adott neki, hogy pillantásával nemcsak minden helységet látott, de látta a helyiségeket az idők végtelenségében is! Jerichot, amint összeomlik a kúrtök rivalgására, Sámson, aki a Filiszteusokat győzi le, Sámuel, amint Sault keni fel, Dávidot, aki megöli Góliátot és Salamont, amint énekelve viszi a frigyládát a Mória hegyi tempomba. És Mózes szíve vígadott a látottakon: „Uram, betartottad amit ígértél és gyermekeid is megtartják, amit ők fogadtak”.

De a győzelmek után meglátta a verességet is, a bűnök után a bűnhődést. Látott királyokat, akik bálványok előtt hajlongnak, akik a Szentélyben a Cherubim szárnyai alatt vetik meg élvhajzásuk ágát. És, jaj, közelednek már Nebukadnezár és lovasai, Titus és légiói.

És Mózes elkínzott szívvel suhajtott fel: „Jaj nektek, fiam, mit tesztek? hová juttok? Mint barmokat hajtának benneteket járomba! Láncokban cipelnek el benneteket és mögöttetek ellenségeitek fütyölők gunydaleikat! Meztelül és véres kezekkel üldöznek benneteket hegyeken és völgyeken át égető napon, viharban, hajlék nélkül, haza nélkül, álm nélkül. Oh, Juda és Efráim, éheztek, de most nincs mannaotok. Szomjaztok és sehol sincs forrás. Bolyongtok, de nincs nappal füstoszlopotok, sem éjjel tüzszlopotok, hogy az vezetne benneteket”.

De íme, a próféta szemei előtt egy óriás Templom töltötte be a teret. Falai onixból voltak, kapui jaspisból, teteje smaragdóól, oltára rubinból és kapuja előtt a Messiás s várt...

És megnyitak a tengerek és hullámaiból felszálltak a népek a Templomhoz, bűneiktől megszabadulva, palmaág-lengéssel, s dicsően-zengéssel: A népek mögött pedig ottlépkedtek minden idők és helyek halottai, az Edenkertből jöttek vissza, vagy talán a pokolból.

És az óriási Templomban, hegyek és puszták, föld és tenger felett egy óriás asztal terül szét és az összes népek körülülk és Ádám bort önt nekik, az összes szőlők fürtjeiből valót és kalácsot oszt nekik, az összes mezők buzájából valót. És mind Ádámmal énekeikék: „Hozzána, Messiásnak és Izráelnek, Hozzána...”

Mikor pedig a nap felitta a látomást, így szólt az égi hang Mózesnek: „Minden halandóra a halál vár, csak Izráelre vár az élet, hogy általa majd a Messiás is élhessen. Ha akarod megváltoztathatom a dolgok rendjét: te nem halsz meg, de akkor Izráel fog megszűnni. Az idő számodra megáll, örökkön fogsz élni, de akkor a Messiás nem születik majd meg”. És Mózes e képpen felelt: „Oh, könyörület Istene, világ Ura, hadd jöjjön a Messiás, hadd éljen inkább Izráel örökké és vesszek én...”

De most így szólt az Ur a prófétának: „Azt hitted, fiam, hogy megengedtem volna, hogy úgy halj meg, mint más halandó? Te azt mondtad, fiam, hogy rajtam kívül nincs más Isten. Bizony mondom neked, Izráelben sem lesz tehozad hasonló próféta...”

„Mikor pedig Mózes lelke elszállt, pa-

Nem szabad elfogultnak lennünk a reklám közleményekkel szemben

Tartozom ezzel a megállapítással, mert annak köszönhetem gyógyulásomat, hogy egy gyenge pillanatomban feladtam évtizedes elvem és ujságban megjelent reklám-közlemény alapján rendeltem gyógyszert, írja dr. E. L. cluj középiskolai tanár. 19 évig szenvedtem gyomor és epebajban, később gyomorfekélyt és gyomorsüllyedést állapítottak meg nálam. Sok pénzt áldoztam kezelésemre, bejártam számos bel- és külföldi fürdőt, azonban a javulás mindig csak rövid ideig tartott. Többször olvastam a lapokban valami új amerikai csodanövényről, de évtizedes elvem az volt: hogy intelligens ember nem ülhet fel reklámközleménynek. Azonban egy barátom, dacára annak, hogy én lebeszéltem — megrendelte a Gastro D. gyógyszert és rövid idő alatt hallatlan javulás állott be nála. Szégyeltem magam, hogy fel kell adnom elveimet: azonban a gyógyulás vágya mindennél erősebb volt bennem és egyáltalán nem bántam meg hogy én is megrendeltem a romániai vezérképviselőtől — Császár gyógyszerár București Calea Victoriei 124, 130 lej utánvéttel a Gastro D-t, mert most már biztosan érzem; hogy nemcsak átmeneti javulás; hanem a végleges gyógyulás utján vagyok.

naszjaj kélt Izráel táborában: „Jaj, Jaj, ő nincs többét...” És Isten maga is megsíratta őt...

De anyja Jochebed nem hitte halálát. Elment Szináj hegyéhez és megkérdezte: „Szináj, Szináj, láttad-e fiamat?” — Nem láttam őt — felelte — mióta lehozta rólam a Tórá, Elment a pusztába és kérdezte: Pusztá, pusztá, nem láttad-e fiamat? — Nem láttam őt, mióta manna hullajtott reám. A tenger pedig ezt felelte: „Nem láttam őt, mióta hullámait felszárítottá. S a Nilus ezt válaszolta: „Nem láttam őt, amióta vízemet vérré változtatta”. Így futott Jochebed ide-oda és kiáltozott: „Hol van az én fiam? és merre?...”

Ezalatt pedig a próféta lelke felfelé szállt. Mikor Ádám megpillantotta, így szólt hozzá: „Miért szállsz magasabbra nálam? Nem-e lettem Isten képmására teremtvé?” De egy hang így felelt: „Ő nagyobb tenálad. Te elvesztetted azt a dicsfényt, melyet Istentől kaptál, de ő megőrizte azt”. Nőé meg így szólt: „Miért szállsz magasabbra nálam? Nem-e menekültem én meg az özönvizből?...” S a hang felelt: „Ő nagyobb tenálad. Te csak magadat mentetted meg, de ő megmentette népet”. Abrahám így szólt: „Miért szállsz magasabbra nálam? Nem vendégelt-e meg a házam előtt elhaladó embereket? S a hang felelt: Te csak emberlaktá helyeken vendégelted meg őket, de Mózes táplálta őket a pusztában is”. Izsák meg így szólt: „Nem láttam-e én a Mória szikláján az isteni Dicsfényt? miért szállsz magasabbra nálam?” De a hang felelt: Te láttad őt és meggyengültek belé szemeid, ő látta és szemei ma is látnak”. Jákob pedig így szólt: „Miért szállsz magasabbra nálam? Nem-e birkóztam én az angyallal, legyőzvé őt?” S az isteni Hang utoljára felelt: „Ő még tenálad is nagyobb! Te csak a földön győzted le az angyalt, de ő legyőzte az angyalokat az egekben is”.

S Mózes eközben szállt-szállt felfelé és leült a Trón tövébe, a fényugár özönben. És Isten számolyánál és annak isteni ragyogásánál ülve várja a nagy próféta Istennel együtt Messiás eljövételének óráját...

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucureștiben

KATZ orth. kóser restaurant
București, str. Carol 32. I. emelet

— A romániai zsidók legfőbb tanácsának első tiltakozása. — Bucuresti. „A romániai zsidók Legfőbb Tanácsa“ a miniszterelnöknek, a közoktatásügyi miniszternek és a bucuresti egyetem orvosi fakultásának dékánjához tiltakozó táviratot menesztett, a következő szöveggel: „Tiltakozunk az ellen, hogy erőszakkal elűtik a diákokat attól a joguktól, hogy szabadon folytathassák tanulmányaikat. Dacára annak, hogy az első évfolyambeliéknél a „numerus valachikus“ életbeléptették és csak öt diákok engednek tanulni, mégis rosszul bánnak ezekkel is. A miniszter urnak és a dékánnak ebbeli igérete, hogy a helyzetet segíteni fog, csak papíron maradt. A zsidó orvostanhallgatók praktikus munkájukat, csak zsidó kórházakban végezhetik. A mostani szeszióban kérjük, hogy a boncoláshoz engedjék a zsidó hallgatókat és az előadásokon is zavartalanul vehessenek részt. Érthetetlen, hogy fiatal ifjak megakadályozzák a tanulást és főleg olyan akciókat vezessenek, — amelyeket előre jelzett helyeken visznek keresztül. — Egy másik sürgőnyt is menesztettek a miniszterelnöknek és a betegsegélyzők központjához, amelyben tiltakoztak az ellen, hogy bár a Betegsegélyzőnél megüresedett 87 állásra, 48 keresztény és 12 zsidó jelentkezett, azonban a zsidóknak nem engedték meg, hogy beléphessenek a terembe, hanem az uccára kergették őket és így a versenytárgyaláson zsidók nem vehettek részt.

— Bucurestiben lakó erdélyi származású nőtlen specialista orvos modernül berendezett, a város központjában levő bevezetett rendelővel, némi vagyonnal nőstülne. — 26-30 éves jó külsejű s megfelelő szituációval bíró nők választását „Intelligens“ jelíggé a kiadóba kéri.

— A lengyel kultuszminiszter megnézte a rituális vágást. Szwietonslawski lengyel kultuszminiszter február hó 17-én, Stazinsai varsói polgármester, továbbá több egyetemi tanár és az állatorvosi főiskola professzorainak kíséretében váratlanul megjelent a vágóhídon, hogy személyesen győződjön meg a rituális és a „mechanikus“ vágás közötti különbségről. Először a mechanikus vágást mutatták be a miniszternek. Az első taglócsapás hatástalannak bizonyult, mert nem kábitotta el az állatokat. A második taglócsapásra is csak az egyik állat kábult el. Ez után következett a rituális metszés, melyet feltűnő módon a legöregebb metszővel, egy 73 éves emberrel végeztettek. Ugy tünt fel, mintha azért esett volna a választás erre a metszőre, hogy bebizonyítsák, hogy a zsidó vágási módszer hosszabb ideig tart és épen ezért kevésbé emberséges. Ennek ellenére az öreg metsző a legnagyobb gyorsasággal és precizitással végezte el feladatát, úgy, hogy egy állat levágása mindössze két percig tartott. Végül még öt borjut vágtak le rituális szabályok szerint. A kultuszminiszter és kísérete azzal a benyomással távozott el a vágóhídról, hogy humanitárius szempontból a rituális vágási módszer ellen semmi kifogás nem emelhető.

— Értesitem a m. t. hölgyközönséget, hogy külföldi utamról hazaérkeztem. Különleges tavaszi füző és melltartó modell-ujdonságokkal, valamint legfinomabb anyagokkal állok nb. rendelkezésükre. — Fuchs Mancsi füzőszalon. Piata Mihai Viteazul 11. a. Ullmann-palota.

SIESTA SANATORIUM, BUDAPEST. I. Ráth György u. 5. A Kis Svábhegy ajtajában, a város bármely részéről könnyen megközelíthető, 9700 öles parkban. Belgógyógyászat (a legnagyobb teljesítményű röntgenfelszerelés, úgy diagnosztikai, mint terapeutikai célokra, vegyi és bakt. laboratórium, electrokardiograph, (szív-vizsgáló) belfürdő orvosi vezetés alatt működő villanyüzemi konyha) Sebészeti, (3 műtőterem a nagy sebészeti, gégszét, urológia céljaira) Nőgyógyászat (szülészobák a nőgyógyászati műtőtermek) Vizgyógyintézet, rövidhullámú kezelés, fedett fekvőcsarnokok és napozók. Klinikai kórtermek. Különszobák és luxus appartmentek. Polgári árak! Szabad orvos választás!

Mandel trancia miniszter karrierje

Egy külföldi lap írja meg először, hogy kezdődött Mandel jelenlegi francia postaügyi miniszternek karrierje:

Egy napon egy elegánsan öltözött 18 éves fiatalember jelent meg Clemenceaunál, aki akkor még egy nagy párisi lapnak főszerkesztője volt. Az ajtónálló azonban nem akarta beengedni és hagyta az előszobában várni az ifjút. Amikor ezt az ajtónállót azután valamilyen elküldötték, ki használta az alkalmat, a bátor ifju és belépett Clemenceau szobájába. Amikor megkérdezte tőle a „tigris“ hogy mit óhajtott, minden további nélkül elmondta neki kívülről, szóról-szóra azt a vezércikkét, amelyet néhány órával ezelőtt írt a lapban Clemenceau. Amikor elmondta, így szólt hozzá a főszerkesztő: — Igen kedves barátom ez így még sincs jól, mert ezt el kell mondani úgy is, hogy hátulról kezdi az ember és úgy megy előre. Az én cikkeimet úgy is tudni kell.

Félóra múlva visszajött az ifju, aki nem volt más mint Mandel, Franciaország jelenlegi postaügyi minisztere. És elmondta szóról-szóra visszafelé a kért vezércikkét. Clemenceaunak természetesen megtetszett az ifju és ott tartotta magánál. Így indult el azon az uton Mandel, amely szédületes karriert biztosított számára. Ez volt a döntő lépés, amely sikerült neki.

HAZASSÁG. — Gál Böske (Brasov) és Klein György (Guraseda) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

— A romániai kereskedelmi oktatás reformja. — A Rador jelenti február 12-iki kelettel: A közoktatásügyi miniszter elnökletével összeülő bizottság, amely a kereskedelmi oktatás reformjára vonatkozó tervezetet dolgozta ki, véglegesen megállapodott a tervezett javaslatra vonatkozólag. A cél az, hogy a kereskedelmi szakoktatást olyképen alakítsák át, hogy ennek folytán jól kiképzett romániai kereskedők kerüljenek ki, akik az „idegenekkel“ szemben, minden tekintetben felvehetik a versenyt. A kereskedelmi oktatás ezentul nemcsak elméleti lesz, hanem gyakorlati is és a tanulók megfelelő praxist kell elsajátítsanak. — Önálló kereskedelmi vállalkozások alapítását nem csak anyagilag, hanem különböző előnyökkel fogják elősegíteni. — Így szól a hivatalos jelentés. Valószínűnek tartjuk, hogy „idegenek“ alatt a külföldieket érti a hivatalos jelentés és egyáltalán nem vonatkozik zsidókra, akik nem idegenek, hanem teljes jogú állampolgárok.

— Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA“ iroda. Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

CSALÁD-
ÉS TULAJDON-
VÉDELME

NYUJT A
PHONIX
ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

— A hitközségek országszerte szövetségének további határozatai Megirtuk mint heti számunkban, hogy február 16-án az erdélyi occidentális és a többi országrészek egységes hitközségének szövetségei, delegátusai útján Bucurestiben föderációba tömörütek. A gyűlésen Birman Zsigmond szenátor elnök, amelyen Dr. I. Nieméover szenátor-főrabbi és Horia Carp főtitkár is megjelentek, valamint az erdélyiek közül dr. Fischer József, Dr. Schütz Henrik elnökök, Dr. Deutsch Ernő és dr. Löwy Ferenc főrabbi és Lax Salvator főtitkár képviselték az erdélyi nyugati szertartású hitközségeket. A kultusz törvény regulamentjére vonatkozólag határozott állást foglaltak, ezenkívül foglalkoztak a hitoktatás kérdésével is és az értekezlet ismét legerélyesebben visszautasított minden olyan kísérletet és külső beavatkozást, amelyek a hitközségek autonómiáját veszélyeztetik. Végül kimondta a gyűlés, hogy a föderáció megalakulása nem érinti az egyes országrészi szövetségek autonómiáját, ha azokkal egyetértésben is és együttesen kíván és fog dolgozni. A föderáció vezetésére megválasztott huszonöttagú elnöki tanács közül multheti számunkban között névsor, erdélyi viszonylatban még a következő kiegészítésre szorul. A föderáció erdélyi delegátusai: Dr. Adorján Armin, az erdélyi és bánáti szövetség elnöke, továbbá Schütz Henrik (Arad) Dr. Löwy Ferenc főrabbi (Targu-Mures) Dr. Deutsch Ernő főrabbi (Brasov) Dr. Fischer József volt kamarai képviselő, aki egyben a föderáció elnöke (Cluj) Nyiri Jenő hitk. elnök (Timisoara) és Sennensieb Herman hitk. elnök (Targu-Mures) — A hitközségek szövetségének székhelye Bucuresti és elnöke Birman Zsigmond, szenátor, hitközségi elnök, főtitkár Horia Carp, aki az adminisztratív ügyeket intézi.

— Louis Lipsky Londonban találkozik Weizmannal. Newyorkból jelentik: Louis Lipsky, az amerikai cionista szervezet elnöke s a cionista executive amerikai tagja a „Berengária“ gőzösön Londonba utazott, ahol Weizmann Chaimmal, a Cionista Világ szervezet elnökével fog találkozni. A két zsidó politikus a Jewish Agency és a Herbert Samuel féle német-zsidó mentő akció közötti együttműködés ügyében fog fontos tárgyalásokat folytatni. Mint ismeretes a Samuel terv „Council for German Jewry“ névvel központi tanács létesítését irányozza elő a mentőakció irányítására és tekintettel arra, hogy a németországi kivándorlás és áttelepítés számára a legjelentősebb alapot Palestina szolgáltatja, csak a Jewish Agencyvel való együttműködés biztosíthatja a mentőakció sikerét.

ELJEGYZÉS. Friedrich Manó oradeai terménykereskedő leányát, Nusit eljegyezte Friedrich Géza tg-murési kereskedő.

— Március 5-én Amerika minden városában antihitlerista rendezvények lesznek. Newyork. Dr. Stephen S. Wise, az amerikai zsidó kongresszus elnöke kommunikét tett közé, melyben kijelenti, hogy 1936 március 5-ike napját, mely harmadik évfordulója a németországi zsidóüldözések hivatalos bevezetésének, „nemzeti bojkott-nap“-nak proklamálja az amerikai zsidóság. Ezen a napon az Egyesült Államok minden részében nagy szabású rendezvények lesznek a náciáruk bojkottálásának terjesztésére és erősítésére. A rendezvényeket a nemzsidó antihitlerista csoportokkal és alakulatokkal karöltve fogják megtartani a zsidó testületek és a legintenzívebb propaganda-munkát fogják kifejteni a német áruk bojkottálása érdekében. Minden városban antihitlerista népgyűléseket és demonstrációkat fognak rendezni.

— Több milliós magánvagyonnal rendelkező, 27 éves előkelő társadalmi állású diplomás mérnök, nagyjövendő művészi vállalat tulajdonosa, beszél román, magyar, német és francia nyelven, hozzáillő intelligens, megfelelő hozománnyal rendelkező urfiú ismeretségi keresi házasság céljából. Megkeresések pontos címmel, fényképpel és hozománnyal megjelölésével lapunk kiadóhivatalának címére küldendők. A legteljesebb diszkréció biztosítva. Válasz kérés mellékelendő.

A POGÁNY SZELLEME

Frankfurter Dávid esetéhez

Amikor az orosz ellenforradalom minden hőstette pogromokban merült ki, amikor diostelen működésének eredménye csupán a kegyetlenül legyilkolt ártatlan zsidók ezrei után megmaradt sóhajok és szenvedésekben nyilvánult meg, amikor a pogromhősök gyilkos munkájuk bevégezése után szanaszét menekültek szerte a világon: Páris utcáján egy golyó csattant el: Petljurat legyilkolta Schvartzbarth. A párisi bíróság pedig felmentette a gyilkost. Ugy talála, hogy közvetlen kauzális nexus forog fenn a pogromok és a gyilkosság között, hogy ez az ok eredményezte ezt az okozatot.

Immár három éve tobzódik a hitlerizmus, túltéve magát a pogány és középkor minden borzalmain. Békés polgárok, az emberiség javát szolgáló tudósok, produktív gazdasági tényezők száza tüntek el egy napról másnapra hivatalos öngyilkosságok leplébe burkolva, vagy ismeretlen gyilkosok áldozataként regisztrálva, vagy nyíltan, bünkoholmányok retorziójaként halálra kinezve. Fokról-fokra sülyedt a német zsidók emberjoga, fokról-fokra növekedett martyromsága, hogy azután megfosztva minden személyi jogtól, eltiltassanak megmaradt vagyonuk feletti rendelkezés lehetőségétől, kivándorlásától, a legelemibb életlehetőségtől is. A pogány római saját tárgyakként rendelkezett rabszolgájával, de gondoskodott is megélhetéséről. A német zsidóknak még ez az állati jog sem adatik meg. Ötszázezer ember van lassu pusztulásra ítélve.

És Davosban megint csattant egy golyó. Gustloffot, a hitlerizmus képviselőjét gyilkolta le a zsidó Frankfurter Dávid. Lehet, hogy ártatlan vért ontott ki a gyilkos golyó. Lehet, hogy az a kauzális nexus, ami fennforgott a Schvartzbarth esetben, itt nem lesz megállapítható. A svájci bíróság fogja megállapítani mindezt, és fog törvényt ülni bizonyára igazságosan a gyilkos felett. Nem is ez, hanem egészen más valami az, ami ezen tragédiából a kultúremberiségre háramlik.

Egy országban, ahol az értékek megbecsülése a legszubbilisebb mértékben valósul meg, egy nemzetnél, amelynél az élet megvédése még a kutyákra is szinte fantasztikus módon kiterjed, egy hatalmas nép, mely tudás, művészet, ipar terén az emberiség javára szinte felülmulhatatlan eredményeket produkált, mindezekkel összeegyeztethetőnek találja azt, hogy 500.000 ember csak azért, mert zsidó, még annyi védelmet se kapjon, mint a kutya, amelynek fajisága nemzeti büszkeség. Tudomány és művészet a haladás legmagasabb csúcán sem szüntetik meg azt a pogány elvet, hogy a hatalom, nyers erő, egyben jog, igazság és erény is. Mindaz a szép és jó, ami az erkölcs fogalmában egyesül, amit a vallások tartalmazznak szappanbuborékká válhatik a „sic volo, sic iubeo” pogányelv előtt. A civilizáció rohamos haladása még ezt a pogány szellemet sem tudta megszüntetni, legjobb esetekben is, csak egy rosszaló véleményt provokált ki a kultúrnépek részéről. Az 500.000 embernek a sorsa pedig egyedül Isten kezében van.

Tán efféle gondolatok foroghattak meg annak a szerencsétlen Frankfurter Dávidnak a lelkében, akiben tán visszhangzottak Lord Byron szavai:

„Vadak barlangra, népek honra lelek
De sirja van csak, sirja, Izraelnek”

Aki látta 500.000 embernek minden nyomorát, érezte a szenvedések és sóhajok kínos gyötrelmeit, a szabadulás minden kilátása nélkül. A pogány szellem diadalát látta és ha minden porcikája zsidó is volt, ha gondolata érzése zsidó eszméből is fakadt, megtántorodott, elhagyta azt a szilárd bázist, amely minden látszólagos ellentét dacára is kétvezre-des gólusokban annyiszor védett meg bennünket, állhatatosan megmaradva az igazságosság és emberiség bár látszólagos ingatag, vég-eredményben azonban mégis megdönthetetlen talapzatán, hát ettől a zsidó erősségtől eltár-

torodva, pogány szellemben sülyedt, pogány eszközt vett igénybe: gyilkost. Ez pedig Ezsau és nem Jákob eszköze.

Az ötszázezer pusztulásra ítélt német zsidó pedig, ha lehet, még jobban remeg. Holott szenvedései eddig is fokozódtak napról napra és fokozódnának ezután is, e gyilkosság nélkül is. Csak a hamis argumentumok sürü tömegébe fog most elvegyülni egy kétes értékű tény, problematikus aláfestésekkel, hogy „quod licet Jovi, non licet bovi” és ha „bis faciunt idem” az mégis „non idem”. Ahogy azt már megszoktuk. A szerencsétlen Frankfurter Dávid tán azt hitte, hogy ezzel expiálta ezreknek ártatlanul kiontott véréért, hogy ezzel váltja meg 500.000 ember mult és jövőbeli szenvedését. Rosszul hitte.

A világ zsidósága kínos aggodalommal néz a dráma végfejeménye elé: a svájci bíróság igazságszolgáltatása elé. Ahol a vádló egy nagymultu és bizonyára nagy jövőjű 65 milliós nép: a német nemzet. A vádlottak padján pedig egy egzaltált megbomlott idegzetű zsidó fiú ül, akinek kezébe fájának nagy szeretete adta a gyilkos fegyvert. De ennek a tragédiának lesz egy más sokkal drámaibb felvonása is. Ahol a vádló egy még nagyobb multu és tán még nagyobb jövőjű 16 milliós nép: a zsidó nemzet. A vádlottak padjára pedig a minden kulturát megcsufoló, minden civilizációt rombadöntő, pogány szellem kerül. A vádló német nemzet kezében tartja a büntető kodexet, amikor ítéletet kér a gyilkos felett, a vádló zsidó nemzet pedig egyik kezében a bibliát, a másikban pedig ennek szülöttét, az Evan-géliumot tartja, amikor ítéletet kér a pogány szellem felett. Ez a két kodex pedig erősebb minden kodexnél. Mert magáévá tette kétvez-red óta minden kultúr nép s ma 1200 millió emberben mint mindenek fölött álló legmagasabb törvény rögződött meg. Ahol pedig ez vagyon írva: — szeresd felebarátodat, mint ten-magadat... az országodban lakó idegent pedig ne kinezd, egyazon jog legyen az országodban lakó idegennek, mint néked...

Amikor a svájci bíróság ítéletet mond a gyilkos felett, ugyanakkor ítéletet mond a bib-

30
ÉVES

HÖLGYEK

ápolják és őrizték arcuk üdését.

Még nem késő!

Friss arcszín legbiztosabb jele a fiataloságnak. Egy nő lehet 40 éves vagy több is, de ha megőrzi arcukre simaságát, hamvaságát, mindig fiatalnak fog látszani és vonzóerevével fog bírni.

A gondos ápolás szépíti!

Szabály: Esténként mossa arcát a LETON szappannal: mészere habjával. E gyengéden ható krémes habot hagyja arcán néhány másodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel, majd közvetlenül hidegvízzel. Ez az egész! Másnap reggel friss, bárszonyosan üde arc fogja a tükörben mosolyogva üdvözölni.

Ezen módon kezelve az arcbőrt, többet ér, mint bármilyen kúra, különösen, ha este lefekvés előtt alkalmazzuk. — A LETON szappan hatását nagyszerűen fokozza az eredeti LETON arcfaj LETON puder és LETON arccrème.

Kapható 22 leíért minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszertárban, valamint a Ibraktárban Parfümeria Royal Oradea Pasaajul Culturalu Negru.

lia és Evangéliumi szellem emberi igazsága és a pogány szellem embertelen vadsága feletti is. Súlyos feladat szép hivatás. Méltó a szabad Svájci bíróságához.

Dr Pollák Sándor (Cluj)

EGY NÉMET ZSINAGÓGA PALESZTINÁBA VÁNDOROL

Ma már nem szenzáció, ha valaki Palesztinába költözik. — Régen egy-egy öreg embernek volt vágyainak netovábbja, majd később tetterős ifjak boldogság-szigeete, de az ugynevezett „középosztály” nem igen érdeklődött a kivándorlás iránt. De most aztán sokkal komolyabb a helyzet. Főképpen Németországban. Most, amikor az „egérfogó”-ban érzik magukat, neki akár indulni minden épkézláb ember onnan. — Mint mondtuk: az emigráció nem meglepő már sőt mindennapos lett. De hogy egy zsinagóga átköltözzék Palesztinába, ezt is csak a mi korunk termeli ki. A mi kergé és furesa korunk.

Cluj szivében
a Str. Regele Ferdinand 63 sz. alatt
a közönség rendelkezésére áll a
FERDINAND
eze előtt
Schwartz-féle szálloda
és ארטה כ'שר étterem
Napi panzió (fűtött szoba és napi 3-szori étkezés) 100 lei. Elsőrendű konyha, tiszta meleg szobák, pontos kiszolgálás.

Frankfurt am Meinban megalakult 1896-ban egy egyesület: A „Zsoltáros Egyet” (Chevrat Tehilim) Alapítója előjárója és házigazdája egy Josef Lubovsky nevű zsidó. Most, hogy Palesztinába költözik, bucsuestélyt rendezett az imaházban, amikor a szónokok kiemelték azt a szép munkát, amelyet 40 esztendőn át végzett a zsol-tárosok egyesülete, a vallási élet és tradíció fejlesztésére. Most, hogy ő odaköltözik, megkérte barátait, hogy járuljanak ahhoz hozzá, hogy magával vigye a zsol-táros egyesületet is Palesztinába. Az ünnepség után nagy tengerentúli transzportládákba csomagolták az összes templomi felszereléseket az imaállványt, a Tórákat és azok felszereléseit, mindent, mindent, ami egy imaházhoz tartozik és — elindult a zsol-tárosok imaháza, hogy visszaplántálódják eredeti hazájába — Palesztinába. Haifában kibontják a ládákat és ott ujjáéled majd a frankfurti 40 éves multtal rendelkező egyesület, hogy tovább hirdesse, talán évezredekön át, egy nemes zsidó gondolatnak megvalósulását, egy évezredek tradíciónak reinkarnáló akaratát. A Tóranak lesz hajléka Haifában is, a frankfurti zsol-tárosok egyesülete.

PALESZTINA

Rövid hírek az épülő országból

A WAAD LEUMI TILTAKOZÁST JELENTETT BE a földeladásokkal kapcsolatos megszorító intézkedések ellen. Kéri, hogy a kormányzat sürgősen tegye újabb mérlegelés tárgyává a tervet. Azonkívül foglalkozott még a bevándorlás korlátozásának kérdésével is és a jisuvot egységes állásfoglalásra szólítja fel — A kormány betiltotta 14 napra az Istaklal-párt organumának, az „El Dsema el Islamia” arab ujság megjelenését, amely izgató cikkeket közölt a syriai helyzettel kapcsolatban. — A jeruzsálemi városi tanács évi büdzséjét 92.455 fontra szabta meg, amelyhez 25.000 fonttal a kormány is hozzájárul. — A mezőgazdasági bank létesítésének előkészítő munkálatai befejezéshez közelednek. Az Anglo Palestine Bank 25.000 fontot jegyzett, a Jewish Agency 5000 fontot, a maradványt a zsidó mezőgazdák kell lejegyezzék. A bank igazgatóságának tagjai lettek: Dr Ruppín, Elieser Kaplan, dr Rottensterich, Hooftien, Aronovitz. — Hooftien, az Anglo Palestine Bank igazgatója a napokban Kairóban tartózkodott, ahol az egyiptomi pénzügyi és gazdasági kapacitásokkal tárgyalt, a palesztinai — egyiptomi kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok szorosabbá tétele tárgyában. — A Jewish Agency statisztikai osztályának becslése szerint, a jisuv ez év január 1-én 375.000 zsidó lélekszámmal rendelkezett, tehát az összlakosságának körülbelül 30 százalékát teszi ki, 1935-ben a jisuv 75.000 emberrel szaporodott. — Sevát 15-én a városokban és kolóniákban a gyermekek nagy ünnepeinek között ülték meg a fák újévét. Minden iskola résztvett ezen az ünnepeken és nagy felvonulások voltak és a gyermekek fákat ültettek. — A Palestine Electric Corporation új részvényeket bocsájt ki 200.000 font értékben. Egy részvény 45 sillingbe kerül. A részvények összege ezzel 1.600.000 font lesz (egy milliárd hatszázmillió lei). — Egy új kormányrendelet értelmében megtiltották a 16 éven aluli gyermekek nehéz munkában való részvételét. — A kormány elrendelte egy új modern betonhidnak építését a Jordánon keresztül, ahol eddig a fából készült Allembý hid áll. Az új hid kétszer oly széles lesz és összeköti majd Palesztinát Transjordániával. A munkálatok másfél évig fognak tartani. — Az arab sajtó szerint a Legislative Councilban kifogják nevezni Hall, Johnson, Trusted és Dawe hivatalnokokat. — Az Agudasz Jiszroel egy kiáltványban csatlakozik a Jewish Agency tiltakozásához, amelyet a földök eladása és a bevándorlása ügyében kiadott. — A palesztinai kormány 5000 fontot adott kölcsön a transjordániai kormánynak, hogy ezzel emelhessek az elhanyagolt mezőgazdasági munkát. — 1935. évben az American Economic Comittée kimutatása szerint 2355 tőkés fordult felvilágosításért az irodához. Az érdeklődők nagyrésze Németországból származik. Az érdeklődők rendelkezésére 4.343.310 font állott. — A Waad Leumi a napokban egy központi irodát állított fel, a belföldi termények nagyobb fogyasztása érdekében. (A Toceret Haarec mozgalom!) — Az Industrial Financial Corporation (Emanuel Neuman a vezetője) közli hogy egy egyiptomi tőkés csoport 50.000 font értékben megszerezte a General Mortgage Bank of Palestine kölcsönjegyeit. Elénk érdeklődés mutatkozik Egyiptomban a palesztinai értékpapírok iránt. — Tel-Avivtól délre egy új munkáskolóniát kezdtek építeni, 200 ház fundamentális munkálatai megkezdődtek. — Haifában megalakult a Palestine Plate Glass and Paint Works Ltd. A társaság programja nemesítése, feldolgozása bizonyos üvegáruknak, Kristályüveg, színes opal-

üvegek gyártását is tervbe vették. — 1935-ben a Palestine Gazette jelentése szerint 295 zsidó orvosnak adtak ki működési engedélyt. — Rabbi Meir Berlin, a világmizrachi vezetője Amerikába utazott, hogy ott egy Mizrachi konferencián résztvegyen. — Henrietta Szoldot a haifai kikötőben, megérkezése alkalmából nagy óvációval fogadták. Kísératében volt négy tízéves gyermek Ben Shemenből, mint a palesztinai ifjuság képviselői. — A Herzl archívumot rövidesen elszállítják Wienből Tel-Avivba. Az archívumot a cionista szervezet központi irodájában helyezik el. — A napokban fejezték be a „Héber melodiák” című film felvételeit. Fotografálta Lersky, zenéjét Achran csinálta. A felvételek nagyrésze Jeruzsálemben készült. Főszereplő Andreas Weisgerber, az ismert hegedűművész.

A HISTADRUT KONFERENCIAJA. Jeruzsálemben nagyszámu delegátus részvételével nyílt meg a Histadrut Haovdim, az általános zsidó munkásszervezet 33-ik évi konferenciája. David Remez, a Histadrut főtitkára, bevezető referátumában a konferencia főfeladataként a munkanélküliség leküzdését jelölte meg. Frumín a munkapiac helyzetéről tartott jelentést, amiből kitűnik, hogy ezidőszereint a városokban 3000 és a kolóniákon 1200 munkanélküli van. Ugyanakkor azonban 8000 új munkás illeszkedett be a munkamenebe. A munkanélküliségi alap vezetősége terveket dolgozott ki amelyek már a legközelebbi időben 2500 zsidó munkás foglalkoztatását teszik lehetővé. Ezenkívül negyedmillió font alaptőkével külön intézményt létesítettek, amely nagyszámu bérházat fog építeni és ezzel sok munkásnak fog munkát juttatni. Ezen intézmény finanszírozásában a Jewish Agency is részt vesz. A Histadrut konferenciájának második ülésén Elieser Kaplan, a Jewish Agency pénzügyi osztályának vezetője tartott kimerítő referátumot Palesztina gazdasági helyzetéről. Aba Chuschí, a szállítómunkások szövetségének vezetője javasolta a konferenciának, hogy szálljon sikra az öt és félmapos munkahét bevezetéséért Palesztinában. A többi szónokok rámutattak arra hogy a különbségek a városi és falusi munkabérek között súlyos veszedelmet jelentenek az egész országra, de különösen magára a jisuvra.

ARAB LAPOK VELEMÉNYE A SAMUEL DELEGÁCIÓRÓL. Jeruzsálem. Az „Al Islamia” című arab nacionalista lap részletesen foglalkozik az angol zsidók amerikai útjával, amelyet Herbert Sámuel vezetett, a nagyszábasú zsidó telepítés ügyében. A cionista szervezetek 1937-ig újabb félmillió zsidót akarnak kitelepíteni Palesztinába, s mit tesznek az arabok ezzel szemben? Semmit sem, ezért kellenek az araboknak is külföldre delegációkat küldeni, főleg az arab és mohamedán lakta országokba, hogy ott pénzt gyűjtsenek a palesztinai arab gazdasági szervezeteknek.

BOMBAMERÉNYLET A JAFFAI FRANCIA KONZULATUS ELLEN. Ismeretlen tettesek bombamerényletet követtek el a jaffai francia alkonzulátus épülete ellen. A robbanóanyag nem okozott nagyobb kárt a konzulátus berendezésében. A tettesek ellen megindult a nyomozás.

ELIMINÁLÓDOTT A TELAVIVI VÁROSI TANÁCS BELSŐ VALSÁGA. Megírta a „Népünk”, hogy a pénzügyi adminisztráció ellenőrzése kérdésében ellentétek merültek fel az új telavivi városi tanács jobboldali-polgári és munkáspárti frakciója között, amiért Rokeach alpolgármester (jobboldali) benyújtotta lemondását. Dizengoff főpolgármesternek sikerült végül megegyezési platformot teremteni a pártok között a pénzügyi adminisztráció kérdésében, mire Rokeach visszavonta lemondását.

A PALESZTINAI KORMÁNY NEM ENGEDELYEZI A FEGYVERVISELEST. A „Felestin” című arab lap értesülése szerint a palesztinai hatóságok számos egyéntől, akik eddig fegyverviselési engedéllyel rendelkeztek, megvonta a fegyvertartás jogát és eközben fegyvereiket a régebbi fegyverviselési engedélyeket nem újítják meg.

PALESZTINA KERESKEDELMI MÉRLEGE A MULT ÉVBEN AUSZTRIÁBAN ÉS CSEHSZLOVÁKIÁBAN. Jeruzsálem. A hivatalos adatok szerint, 1935. év első 11 hónapjában 9 millió esekorona értékű árut exportáltak Csehszlovákiába. Viszont az import ugyanebben az időszakban 68 millió csehekronát tett ki. Tehát hét és félszer többet importált Csehszlovákiából Palesztina, mint exportált. Még passzívabb a kereskedelmi mérleg Ausztriával szemben. Míg az export 11 hónap alatt 650.000 silling volt összesen, addig az import csaknem nyolc millió sillingre rugott. A többi országokkal kapcsolatos kimutatás még nem került nyilvánosságra. Palesztinai mértékadó gazdasági körökben — hosszús megvitatás tárgyát képezi, hogy miképpen lehetne aktívabbá tenni az országnak külkereskedelmi mérlegét és az exportáló országokat oly irányban befolyásolni, hogy ne csak exportáljanak, hanem ugyanolyan mértékű importot is eszközöljenek.

EGY DAMASZKUSZI ARAB UJSÁG A ZSIDÓSÁG PALESZTINAI MUNKÁJAIRÓL. Jeruzsálem. A damaszkuszi arab ujság a Lissan al Achrar, melynek szerkesztője nem régiben Palesztinában időzött, lapjának egyik legutóbbi számában nagy cikket közöl a palesztinai zsidó építőmunkáról szép képekkel illusztrálva. Közli a cionista építő munka alapítóinak arcképeit és a cikkben részletesen ismerteti azt az előrehaladást, amelyet az ország tett a cionista munka révén. Evidensülleg interjú is közöl a szefárd zsidók világszervezetének elnökétől, aki az arab-zsidó megértés érdekében szöjt és abbéli készségét fejezte ki, hogy a világ zsidósága békésen akar együttélni egy a palesztinai, mint a szomszédországok arabjaival.

AZ „OHEL” SZINHAZ JOVŐVI TERVEI. Jeruzsálem. A palesztinai munkásszínész, az „Ohel” összeállította 1936. évi játékprogramját. Legközelebb N. Bistrizky „Sabbatai Zwi” című darabját adják elő. Utána Klambund „Krétakör”, azután Bialik „Arje baal Guf” című művét Majd Zuckmever „Köpenicki kapitány” következik, végül Mendele Mocher Sforim „Harmadik Benjámin utazása”.

Minden héten utazhat
Palesztinába
az
O. R. T.

(Organizația Romane de Turism S.A.R.)
az S. M. R. és az összes többi hajó-
társaságok képvisetete útján

București, Bd. Take Ionescu 3.
Telefon 4.41.65.

Mindennemű tengerentuli szállítások
a legolcsóbb árban!

Képviseltek:

Oradea: Lelfner Zoltán str. Șaguna 1. Tel. 4-40
Cluj: Dr. Eliás Martin Cal. Regele Ferdinand
Tel. 10.26.

Sighet: Lazar Stein, Piața Unirii 11
Satu-Mare: Josef Teviowitz (Curtea Racii)
Arad: E. Neuänder. Bd. Regina Maria 12.

KÖZÉLET

Az oradeai WIZO purimestélya. Az egész város a Wizo szezonzáró purimbáljának előkészítéséről beszél, amely március 7-én lesz megtartva a KKL javára a Kereskedelmi Csarnok összes helyiségében. Heller Józsefné a vigalmi bizottság vezetője, a lelkes és fáradhatatlan WIZO asszonyokkal mindent elkövet az est sikere érdekében. — Oradea urilányai ötletes reklámjelmezekben fogják a helyi nevezetességeket clever ujság keretében képviselni. Tombola, szépségverseny, kitűnő kóser büffé stb. fog a közönség szórakoztatásáról gondoskodni. A rendezőség ezúton kéri, mindazokat, akik téves címzés miatt meghívót nem kaptak, hogy 322 sz. telefonon jelentkezzenek.

— A tucpai Zsidó Nőegylet az elmúlt szombaton tartotta meg nagyszerű műsoros jótékony célú estjét, amelyen a városka előkellőségei teljes számban megjelentek. Az estély kitűnően sikerült, a műsora is. Az estélyen szereplők táncait a Tincán tartózkodó Spierer Gizi táncitanárnő tanította be, aki két nagyszerű magánszámmal is őszinte sikert aratott. Az estély szereplői Spierer Gizin és Halmos-duón kívül: Steiner Kató, Weinberger Gyuláné, Weinberger Sándor, Weinberger Géza, Weinberger Gyula, Markovits Hermann, Schreier László Fischer József, Köteles Ica, Rótunda, Coca Lău Lya, Réder Ági, Keller Évi, Apóstolacu Silvia, Keller Olga, Molnár Baba, Molnár Sándor, Kupferstein Ági, Szekeres Lili Róth Pál. Kitűnően konferált Ungár Sári, míg a tánc és énekszámokat zongorán stílusosan kísérte Held József. Az estélynek nagy sikere volt.

Az oradeai WIZO és a Zs. N. Sz. márc 5-én este fél-tíz órakor irodalmi törvényszéket tart Lion Feuchtwanger: Zsidó Háború c. könyve fölött. A regény történelmi hátterét dr. Kepes ügyvéd ismerteti, a vádat dr. Markovits Ignácz, a védelmet dr. Weisz Endre fogják képviselni. A bíróság tagjai dr. Pogány Györgyné és Rosenberg Mancil lesznek. A nagyfokú érdeklődésre való tekintettel ajánlatos jegyekről előre gondoskodni a Sfatul Negustoresc (Fészek Club) helyiségében.

Az oradeai Nasé-Mizrachi teadélutánja. Vasárnap délután 4 órakor tartja meg a Nasé-Mizrachi saját helyiségében (P. M. Viteazul 11-a) kulturelőadással egybekötött teadélutánját. A sikeresnek ígérkező kulturelőadást délután iránt Oradea zsidó köreiből élénk érdeklődés mutatkozik. A teadélután háziasszonyai: Eisenberger Bernátné, Feig Lázárné, Frankelné, Holzer Lajosné, Rosenber Hermanné, Spitz Arturné, Stern Simonné. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Razolgyárosok, drogueristák figyelmébe!

I. osztályú erős fehér Bárium-Sulfid olcsón kapható

MOARA ELIZABETA

Sesă a culori de pământ, creta de munte și lut special pt. zugrăvi.

OSORHEIU (jud. Bihor.) — Tel. Oradea 7-22.

Nagy szövet

vásár szezon utáni hallatlan olcsó árakban — Kiváló minőségek!

Nagy választék!

Különleges exclusiv minták!
Tekintse meg kirakatainkat!

Havas és Grünfeld

posztóáruház
Oradea, Piața Regi Maria 1. (Kishidő)

Külföldi legújabb modellekkel megérkeztem

FUCHS MANCI tüzőszalon

Oradea. Piața Mihai Viteazul 11-a Ullmann palota.

Dacára a nagy áremelkedésnek
szőrmeárukat továbbra is **legolcsóbban**

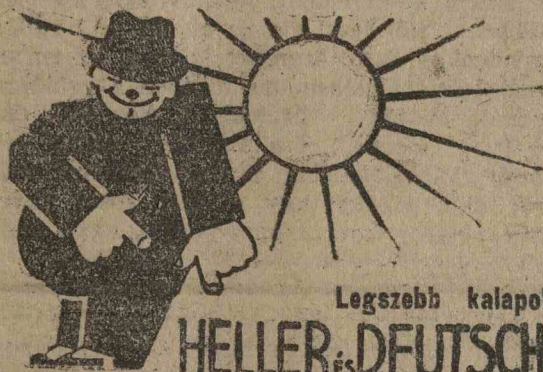
Párisi Szőrmeház-ban s érezhet be.

Bulevardul Regele Ferdinand 6.

Kepes Samu 70 éves

Aki ismeri Oradea városában és mesz-szi a város határain túl is, az csodálkozással fogja kérdezni, hogy Kepes Samu 70 éves? Hiszen alig látszik ötvennek, testi kondícióját illetően, szellemileg pedig bármelyik fiatalal felveheti a versenyt. Kepes Samu a város társadalmának egyik igen érdekes és jellegzetes egyénisége, aki egész életén át kereskedelmi ügyletekkel foglalkozott, illetőleg csak azok közvetítésével, de eltekintve attól, hogy ez kitűnő megélhetést nyújtott neki, magát a szakmát is valóság-gal a tökélyre emelte. Amellett mindenkor volt ideje és kedve ahhoz, hogy az oradeai társadalom egyik legszellemesebb és legkedveltebb tagja legyen, aki mindenkor kedves bonhomióval alkotta meg az emberekről és a történelemről véleményét. Fiatal korában beutazta egész Európát, mindenütt gyarapította kereskedelmi ismereteit és amellett széleskörű általános műveltségre tett szert. Mint zsidó világosan látta mindenkor a zsidóság tragikus helyzetét, s több mint másfél évtizede már erősen szimpatizál a zsidó renaszansz mozgalommal, annak lelkes propagátora lett abban a körben, ahol becsülik és ismerik átlagon felüli képességeit, szellemét és egyéniségét.

A „Népünk” számos német nyelven irt kitűnő versét is hozta Kepes Samunak, akinek klasszikus műveltsége és széles látókörre ezekben az írásokban is kitűnközött. Meg családí ünneplésben részesítették Kepes Samut hetvenedik születésnapja alkalmából, amely egybeesik házasságának 30-ik évfordulójával. Ez alkalommal a társadalom minden rétegéből elhalmozták szerencsekívánatokkal a jubilánst és ezúttal mi is csatlakozunk a gratulációsokhoz és kívánjuk, hogy Kepes Samu még hosszú évekig legyen az oradeai társadalom kedvelt és nagyrabecsült Kepes Samuja.

Legszébb kalapok

HELLER és DEUTSCH

kalapgyár lerakatában,
Nicolae Iorga 21.

Kalapok tisztítását, vasalását és festését vállaljuk

— A lengyel szenátus vitája a palesztinai zsidó bevándorlásról. Varsó. A lengyel szenátus ülésén vita tárgyát képezte a lengyel zsidók Palesztinába való kivándorlásának kérdése. Ez az első alkalom, amikor a lengyel parlamentben nyílt vita tárgyát képezte a palesztinai zsidó országépítés problematikája. Rosztworowski szenátor beszédében élesen kritizálja Anglia politikáját, mely mint mandatárius hatalom korlátok közé szorítja a zsidó bevándorlást és ezzel a lengyel zsidók bevándorlását is Palesztinába. A szenátor felszólította a kormányt, hogy lépjen érintkezésbe a külföldi zsidó szervezetekkel a palesztinai bevándorlás feléndítése érdekében és keressenek más területeket is Palesztinán kívül a zsidók letelepítésére. Radziwill Janusz herceg rámutatott arra, hogy a mértékadó palesztinai tényezők előnybe részesítik a németországi zsidók bevándorlását Palesztinába. Ez arra a paradox következtetésre vezethet, hogy Lengyelországnak nyeresége származna abból, ha utáhozná Németországot, és intézkedéseket hozna a zsidók ellen, mert ez elősegítené a kivándorlást és a palesztinai bevándorlást. Elitéli és ellenzi a zsidóellenes agitációt távol áll tőle a zsidók elleni intézkedések gondolata is. Angliának és az illetékes tényezőknek azonban nem szabad azt a látszatot kelteniük, hogy csak az olyan bevándorlást favorizálják, aminő a németországi.

Kelmefestést

Női ruhák, férfi öltönyök, trencskolok, átmeneti kabátok vegyi tisztítását szépen és olcsón vállalja

BORGOS

Színház oldal, Bazár-épület

Fiókielvitel: Str. Alexandru Ceja
Millerandului.

Legmodernebb legolcsóbb,

„Standard”

vasbutorgyár
Str. Aurel Lazar 10.
(fogházsműhely)

Elegáns őszi és téli

szövetkülönlegességeim

kabátokban és öltönyökben megérkeztek

HACKMAYER uriszabóság ORADEA
P. Reg. Maria 3.

Hétről-hétre

Varsó. A városi tanács elhatározta, hogy egy ucca nevét rabbi Beris Meiselsről nevezi el, aki az 1836. évi lengyel felkelésnél nagy érdemeket szerzett. — Az NZO szervezetei nagyszabású ülést akartak tartani Jabotinsky közreműködésével és részvételével. Tekintettel azonban arra, hogy jelenléte Londonban kívánatos, a kongresszusokat elhalasztották.

Róma. A napokban foglalja el a milánói főrabbi széket Dr. Gustavo Castelbolognesi, amely múlt év áprilisában üresedett meg Alessandro Da Fano főrabbi elhalálásaival. Dr. Castelbolognesi legutóbb a paduai hitközség főrabbija volt. Több mint huszonöt éves rabbi-múlt áll mögötte, amelyet részben Olaszországban, (Cuneiban és Ferrarában) majd Tripolisban töltött el. A milánói hitközség, a második legnagyobb hitközség Olaszországban, a római után. Az új főrabbi beiktatása nagy ünnepek keretében történt a nagy milánói zsinagógában.

Páris. A Galerie Niveau-ban megnyílt egy menekült német művészek, Fred Ullmannak kiállítása. A kiállító művész sok párisi témájú képet állított ki, amellől kitűnő illusztrátor, képei között akvarellek is vannak és grafikai rajzok.

London. A György- király jubileumi erdő létesítésére alakult komité felhívást bocsájtot ki, amelyben felkéri az angol közvéleményt, hogy adakozzék az erdő céljaira a melyet nagy nemzeti parkká fognak kiépíteni az elhunyt király emlékére. Jegyzéseket április 3-ig fogadják el. — Felix Warburg felesége, a Hadassa 25 éves jubileuma alkalmából, melyet február 13-án ünnepeltek, 25.000 dollárt adományozott a Hadassa kórházak javára.

New-York. Rabbi Meir Berlin, M. Saragai és Ilze Warburg megérkeztek. Rabbi Meir Berlin a Mizrahi 25 éves fennállásának évfordulója alkalmából résztvesz a washingtoni ünnepi ülésen. Saragai néhány hónapot tölt az Egyesült Államokban, ahol a Hapoel Hamizrachit fogja szervezni. Ilze Warburg a Hadassa ifjúsági allijája ügyében fog turnézni az USA-ban.

Berlin. A „Judenkenner“ című szélsőségesen uszító hecc-lap azt írja, hogy Gustloff meggyilkolása után a német kormány tegye felelőssé az egész német zsidóságot és ha még egy ilyen eset előfordul, a német zsidókon hasonló gyilkossággal bosszulja meg magát.

Danzig. A szabadállam szenátusa elhatározta, hogy a „Judengasse“-t Speicher-gasse-nak nevezi el.

ELJEGYZÉS — Arthur Benovits, a michalovcei Zeire Mizrahi elnökének Nelly Feuereisen (Leles) kisasszonnyal történt eljegyzéséhez szívből gratulál a michalovcei Snif Torah w. Awodah, a Snif Mizrahi, a Hapoel Hadati, és a Plagath „Mohliwer“.

Dr. Löwy Ferencné halálához. Legutóbbi számunkban megemlékeztünk arról a nagy csapásról, amely Dr. Löwy Ferenc targumeresi főrabbit érte szeretett nejének tragikus gyors elhalálásával. Tudósításunkat ki kell még egészítenünk azzal, hogy az említett főrabbin kívül dr. Weinberger Mózes cluji főrabbi is tartott gyászbeszédet. A bibliai nagyasszonyok jósága és lelki nagysága sugárzott ki az elhunyt egyéniségéből. A cionista eszmének is mindenkor lelkes híve volt és gyermekeit is ilyen szellemen nevelte. Két lánya Schöffler Bernátné és dr. Löwy Margit a nők palesztinai munkájában is élénk részt vesznek. — Fiai, dr. Löwy Béla orvos, dr. Löwy Miklós ügyvéd édesanyjuktól örökölt szeretettel érdeklődnek a zsidóság minden problémája iránt Igazi zsidó anya volt, aki nemcsak gyermekeinek, hanem az egész város zsidóságának élt s férjének háromévtizeden át jobban rosszban kitartó ádottlelkű felesége volt.

Kisajátították a cluji „Zsidó Nőegylet“ felkér

Ugy Clujon, mint egész Erdély zsidóságát élénken foglalkoztatja az a kisajátítási per, amelynek igen érdekes előzményei vannak.

A cluji Albina bank egyik épületében van elhelyezve a „Principesa Ileana“ magániskola, amelynek tőzsomszédságában van a cluji „Zsidó Nőegylet“ néhány mintaintézménye, így a Napközi Otthon, Aggokmenháza és Arvaház, amelyet annak korát meghazudtoló kiváló elnöknője, akinek nevét is viseli egyébként a nagyszerű intézmény, a fáradhatatlan özv. Neuberger Zsigmondné vezet évtizedek óta.

Ennek a körülbelül 4000 négyzetölnyi területére vonatkozólag az illető intézmények tudta nélkül kisajátítási kérvényt adott be a „Principesa Ileana“ iskola és a miniszter az érdekeltek meghallgatása nélkül úgy döntött, hogy a kisajátítás végrehajtható.

A dolog ilyenképen való fordulata óriási feltűnést és megütközést keltett a cluji zsidóság körében, mert 150 gyermekről, az aggokházáról és a Napközi Otthon-jövőjéről van szó, s ha sikerülne a kisajátítás, pótolhatatlan veszteség érne a cluji zsidóság eme országos jelentőségű intézményeit. Február 24-én tartották meg a tárgyalást, amelyet az intézmények kérelmére rendelt el a bíróság. Megbízást nyertek a képviselőre dr. Sebestyén József, dr. Klein Miksa, dr. Spitzer József és dr. Pistiner Ábrahám, akik teljes jogi felkészültséggel az ügynek teljes ismeretével és a legnagyobb önzetlenséggel és ügyszeretettel képviselték a sérelmet szenvedő intézményeket a kisajátítási bizottság előtt.

A kisajátítási bizottság hétfőn délután tartotta az ügyben az első tárgyalást és kimondta, hogy a 3 milliónál is többre becsült telekért az állam 800 ezer lejt hajlandó fizetni.

A Zsidó Nőegylet képviselője, Spitzer József dr. megfelelőbbre a határozatot, hivatkozott, hogy a kisajátítás egy régi jótékony intézmény létét fenyegeti s hogy a megállapított kisajátítási ár lehetetlenül esekély.

Roosevelt elnök üdvözölte az amerikai Mizrahi konferenciát

Washington. Franklin D. Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke megleghangu levélben üdvözölte a február 17-én összeült mizrachi konferenciát. Az üdvözlő levélben többek között ezt írta az elnök: A vallás mindenkor nagy szerepet játszott az emberiség történelmében. Ez főképpen a zsidókra vonatkozatható. Történelmük kezdete óta — írja Roosevelt — a zsidóság vallási vezetői világrelációkban is nagy emberek voltak, akik népiüket úgy jó, mint rossz időkben, boldog korszakban, épen úgy mint üdözletések idején, összetartották őket.

HÁZASSÁG — Özv. Löwinger Lázárné blaji főrabbiné leánya Masa és Pál Sándor (Cluj) március hó 1-én, vasárnap tartják egybekelési ünnepélyüket Clujon Cal. Regele Ferdinand 55. sz. alatt. (M. k. é. h.)

ELJEGYZÉS. Kohn Bözskét (Oradea) eljegyezte Schwartz Béla (Oradea.) (Mindenkülön értesítés helyett.)

Most vásárolhat szenzációs olcsón a LONDON kötődében

Zsidó humor

AMIT A RABBI NEM TILTOTT MEG

Az erdélyi rebek közötti veszekedésekre jellemző a következő carei eset. A megosztódott orth. hitközség két rabbija állandóan verseng vallásosságban és vallási viszonylatban a hívek is harcban állnak egymással.

Nemrégiben az egyik hitközségi tag meghívta ebédre a másik hitközség tagját. Az el is ment, de nem akart nála enni.

— Miért nem eszel? kérdezte a házigazda.

— A rabbi megtiltotta.

— Ezt te mondd, hiszen láttam, hogy a múltkor egy tréfli vendéglőben ettél.

— Azt nem tiltotta meg a rabbi.

AMIBŐL NEM LEHET MEGÉLNI..

A kis hitközség elnöke új alkalmazót akar felvenni és a következő propozíciót teszi neki:

— Maga kap majd mint hitközségi méisző havi 500 lejt, sófár fuvásáért 100 lejt, a templom rendbentartásáért kap szintén 100 lejt, a gyertyagyújtásáért kap 100 lejt, azonkívül ha a halottakkal is foglalkozni akar, férfigalottért kap 100 lejt, női halottért kap 50 lejt. Megértette?

— Igenis. De ha szabad tudnom, hány tagból áll ez a hitközség?

— Harminckét tagból.

— Nahát, ha az egész hitközség kihal, akkor sem tudok ebből a fizetésből megélni!

NEMES ÓHAJ..

Ketten a feleségeikről beszélgetnek. Azt mondja az egyik:

— Egy öröm, amilyen feleségem van nekem. Már hétkor felkel, kipuccolja a ruhámat és a cipőmet, aztán reggelit készít, aztán kitakarítja a lakást és elmegy bevásárolni. Mikor délben hazajövök, az ebéd már ott párolog az asztalon és hogy főz, hogy vigyáz rám.

Elhallgat egy pillanatra, aztán felsóhajt:

— Adja az Isten, hogy ilyen rendes legyen a második feleségem is.

WIEN IST DOCH — WIEN

Két jóbarát találkozik Bécsben a Kärtner-Strassen.

— Te itt — kérdi az egyik — mit keresel te itt?

— Hagyd el, sok dolgom, bajom van.

— Na, mi?

— Hát tudod, én most állandóan Brünneben lakom.

— Azt tudom.

— Nahát. A múltkorában beteg lett a feleségem. Azt ajánlották, hogy vigyem el Prágába, ott jó orvosok vannak. Felpakkoltam, elvittem Prágába, betettem egy szanatóriumba, jöttek az orvosok, de a feleségem csak beteg volt továbbra is.

— Nagy baj.

— Na igen. Erre azt ajánlották, hogy hozzam el Bécsbe. Mégis Bécsben vannak a világ leghíresebb professzorai és a bécsi szanatóriumok is elsőrangúak.

— Erre te?

— Felpakkoltam, elhoztam Bécsbe, betettem egy szanatóriumba, jöttek a híres professzorok és a feleségem három nap múlva meghalt.

Ethallgatott egy kicsit, aztán hamiskásan hunyorgatva tette hozzá:

— Mért tudod, barátom, Wien ist doch

Wien.

MULT ÉS JELEN

Die alten hatten ein Wewissen ohne Wissen, wir haben das Wissen ohne Gewissen.

PASZTOR-NYOMDA ORADEA